

Årsredovisning 2015



Institutet för
språk och folkminnen



Generaldirektörens förord.....	2
Resultatredovisning	3
Inledning	3
Insamling, dokumentation och bevarande	9
Forskning, utveckling och vetenskaplig bearbetning.....	14
Kunskapsspridning	20
Redovisning av kompetensförsörjningen.....	26
Åtgärder för nationella minoriteter Redovisning av anslag 7:1 anslagsposter 6 och 16.....	27
Finansiell redovisning	33
Resultaträkning.....	33
Balansräkning	34
Balansräkning.....	35
Anslagsredovisning	36
Sammanställning över väsentliga uppgifter.....	37
Tilläggsupplysningar	38
Noter	40
Underskrift.....	47

Generaldirektörens förord

Det första året i en ny och effektivare organisation är nu till ända. Beslutet om en ny organisation och verksamhetsinriktning trädde ikraft den 1 januari 2015. Förändringen innebär bland annat att verksamheten koncentrerats till tre orter, istället för fem, och att samlingar och bibliotek på de verksamhetsorter som avvecklats nu hanteras i samverkan med regionala aktörer. Institutet har idag en effektiv organisation, god kompetens, stark forskningsprofil och en budget i balans.

Året har präglats av fortsatt verksamhetsutveckling, kompetensförstärkning och samverkan. Kärnan i institutets breda uppdrag, att utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt arbeta med språkvård, språkpolitik, namn, dialekter, folkminnen och andra immateriella kulturarv, har stått i fokus för utvecklingsarbetet. Att följa tillämpningen av språklagen har varit en prioriterad uppgift även under 2015, liksom det löpande arbetet med att digitalisera institutets samlingar. Digitaliseringen av det ljudande materialet i institutets samlingar i Lund och Umeå har gått in i ett intensivt skede och hela materialet beräknas finnas i digital form om drygt fyra år, tillgängligt för forskare och allmänhet runt om i världen.

Det regionala perspektivet i institutets verksamhet är centralt för vårt uppdrag och en intern rapport med förslag på insatser för att förstärka den regionala förankringen har utarbetats och implementeras nu i verksamhetsplanen för kommande år.

Inom ramen för institutets arbete med Unescos konvention om tryggnad av det immateriella kulturarvet har verksamheten under året tagit ett avgörande steg framåt genom webbanseringen av förteckningsarbetet Levande traditioner. Institutet har under året även inlett samarbete med Jordbruksverket inom ramen för ett särskilt regeringsuppdrag om traditionell småskalig matkultur.

Institutets verksamhet vilar på vetenskaplig grund och forskning och forskningsrelaterad verksamhet är därmed en av byggstenarna i en för institutet ändamålsenlig struktur. Arbetet med att förbättra förutsättningarna för forskningen inom institutet har varit en viktig beståndsdel i förändringsarbetet. Under året har forskarkompetensen ytterligare förstärkts i myndigheten. Nya forskningsprojekt har initierats och pågående forskning har presenterats vid ett betydande antal konferenser, seminarier och symposier inom vetenskapsområdet samt för det civila samhället.

Inför kommande verksamhetsår ser institutet att vår kunskap och kompetens även kan nyttiggöras när snabba omvärldsförändringar ställer nya krav på statsförvaltningen och där bland annat nyanlända svenskers behov av stöd blir tydligt. Vi ser också att erfarenheter och kompetenser från andra geografiska områden och kulturer kan bli en betydande tillgång i arbetet med vårt uppdrag.

Institutet ser med tillförsikt på framtiden.

Ingrid Johansson Lind
Generaldirektör

Resultatredovisning

Inledning

Institutet för språk och folkminnen har till uppgift att bedriva språkvård och på vetenskaplig grund öka, levandegöra och sprida kunskaper om språk, dialekter, folkminnen, namn och andra immateriella kulturarv i Sverige. Institutet ska bedriva forskning inom sitt verksamhetsområde och verka för ökad kunskap i samverkan med andra, exempelvis universitet och högskolor. I sin verksamhet ska institutet integrera ett jämställdhets-, mångfalds- och barnperspektiv samt ett internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete.

Institutet fördelar statsbidrag som har till syfte att ge enskilda personer bättre förutsättningar att tillägna sig, utveckla och använda sitt nationella minoritetsspråk genom att stärka deras förmåga att förstå, tala, läsa eller skriva på minoritetsspråket.

Struktur och uppbyggnad

Redovisning utifrån verksamhetsområden

Årets resultatredovisning av verksamheten vid Institutet för språk och folkminnen, i fortsättningen kallat enbart institutet eller myndigheten, är i huvudsak indelad och disponerad efter de tre verksamhetsområdena

- Insamling, dokumentation och bevarande
- Forskning, utveckling och vetenskaplig bearbetning
- Kunskapspridning

Myndigheten redovisar verbala prestationsbeskrivningar under varje verksamhetsområde. I slutet av varje redovisat verksamhetsområde presenteras i tabellform dessutom resursfördelningen i de olika ämnesområden som verksamheten omfattar, det vill säga dialekter, folkminnen, namn, svensk och allmän språkvård samt minoritetsspråk. Utöver ämnesområdena redovisas också ämnesöverskridande verksamhet som omfattar mer än ett ämnesområde.

Institutets medarbetare registrerar arbetad tid per verksamhetsområde via egenrapportering i lönesystemet Palasso och det är denna tidsredovisning som används som underlag för hur arbetstidsfördelningen redovisas (se figur 1). För att åstadkomma en mer rättvisande bild av andelen arbetad tid per verksamhetsområde redovisas forskningsprojekt som en process fördelad på

samtliga verksamhetsområden. Det betyder att insamlingsskedet i ett forskningsprojekt redovisas under Insamling, dokumentation och bevarande medan seminarier, föreläsningar och motsvarande redovisas under Kunskapspridning.

Kvalitativa aspekter

De kvalitativa aspekterna av årets verksamhetsresultat definieras och redovisas genom övergripande kvalitativa mål mot vilka myndigheten mäter sina resultat. I år presenteras dessutom ytterligare ett sätt att mäta kvalitet - genom att sätta kvalitetskriterier för en given aktivitet samt ange konkreta mått för hur detta kriterium uppnås. Det mätbara resultatet anger huruvida önskad kvalitet har uppnåtts eller ej.

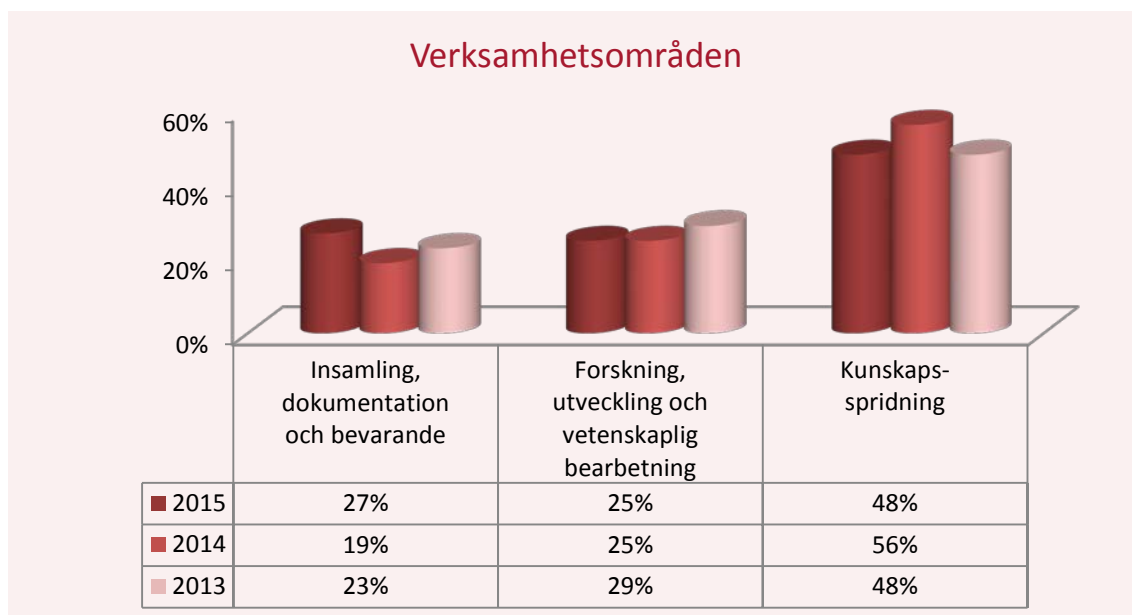
Myndigheten arbetar fortsatt med att utveckla arbetet med kvalitet och resultat, vilket bland annat inbegriper kontinuerlig utvärdering av nya mätmetoder, uppföljningsprocesser och mallar.

Prestationsredovisning

Institutet har valt att komplettera redovisningen av verksamhetsområden med enskilda prestationer som är representativa för verksamheten i stort och verksamhetsområdet i synnerhet. Dessa exempel presenteras i både text- och tabellform i anslutning till varje redovisat verksamhetsområde.

För att beräkna hur stor andel av myndighetens kostnader som tillfaller en enskild prestation används registrerade arbetstimmar i lönesystemet som är rapporterade under något av verksamhetsområdena.

Arbetstidsfördelning per verksamhetsområde



Figur 1. Fördelningen av registrerade timmar mellan verksamhetsområden

Källa: Palasso egenrapportering.

Särskilda uppdrag

Institutets omorganisering – utfall och konsekvenser

I oktober 2013 beslutade myndigheten om en förändrad organisation och verksamhetsinriktning, med syfte att långsiktigt åtgärda ett strukturellt budgetunderskott, åstadkomma en effektiv och ändamålsenlig verksamhet och struktur, frigöra medel för strategiska satsningar samt fortsatt utveckla en god arbetsmiljö i myndigheten.

Den nya organisationen trädde i kraft den 1 januari 2015 och har inneburit att institutet under året har arbetat med att utveckla verksamheten efter och anpassa organisationen till nya förutsättningar. Avdelningarna i Lund och Umeå har lagts ned och verksamheten har koncentrerats till tre orter (se figur 2 på nästa sida). Ansvar för samlingarna i Lund har flyttats till avdelningen i Göteborg och ansvar för samlingarna i Umeå har flyttats till avdelningarna i Uppsala.

Målet för omstruktureringen av organisation och verksamhet var och är att de fasta kostnaderna för personal och lokaler ska uppgå till högst 80

procent av de totala intäkterna samt att medel för strategiska satsningar ska finnas tillgängliga och en god arbetsmiljö ska råda i myndigheten.

Institutet har från och med 2015 en budget i balans och de ekonomiska målen är uppfyllda (se tabell A på nästa sida). Vad gäller arbetsmiljön i myndigheten genomfördes en så kallad temperaturmätning i form av en medarbetarundersökning i oktober 2015. Svarsfrekvensen var mycket hög (95 procent) och mängden fritextsvar visar på ett stort engagemang. Resultatet var övervägande positivt och ger myndigheten ett bra underlag för att jobba vidare med frågorna.

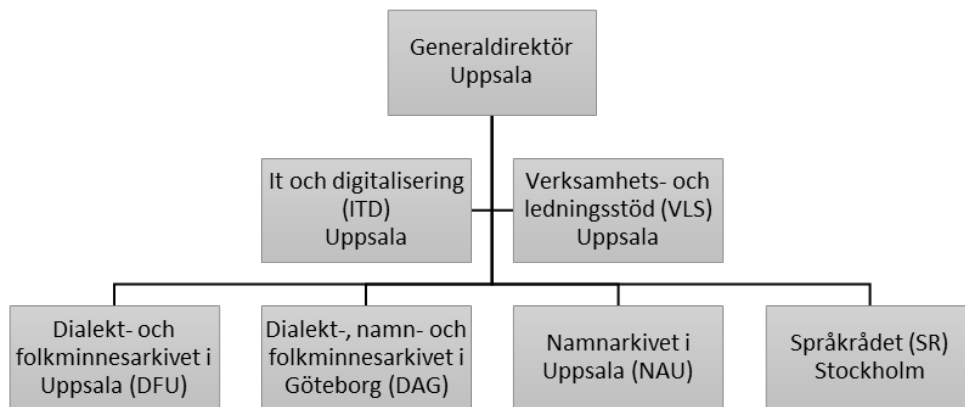
Huvuddelen av institutets skriftliga samlingar och bibliotek i Umeå har under året placerats i Umeå stadsarkivs lokaler vid Umestans företagspark. Genom ett samverkansavtal mellan institutet, Västerbottens museum och Folkrelsearkivet i Västerbotten hålls materialet tillgängligt för besökare. Institutets samlingar och bibliotek i Lund har placerats i Arkivcentrum syd och för att hålla materialet tillgängligt har institutet ett motsvarande samverkansavtal med Riksarkivet i Lund och Folklivsarkivet vid Lunds universitet.

Inför flytten av dessa samlingar har en omfattande uppordning av materialet genomförts. Det har inneburit en påtaglig kvalitetshöjning avseende samlingarnas status och tillgänglighet. Det ljudande materialet från både Umeå och Lund är för närvarande placerat i klimatarkiv i Uppsala och digitaliseringen av materialet pågår. Inom drygt fyra år kommer samtliga ljudinspelningar finnas i digital form, tillgängliga för forskare och intresserad allmänhet, oavsett var de befinner sig i världen.

Den nya organisationen har även bidragit till att ge institutet bättre förutsättningar att systematiskt stärka forskningsprofilen i myndigheten. Nyrekrytering av fler medarbetare med forskningskompetens har genomförts på avdelningarna och

till avdelningen Språkrådet har en forskningsledare på deltid rekryterats, bland annat med det uttalade syftet att fungera som en tydlig brygga mellan institutet och universitetsvärlden.

Samverkansmodellen med regionala kulturarvsinstitutioner rörande samlingarna i Umeå och Lund har gett parterna möjlighet till utvidgade samarbeten, till exempel kring olika insamlings- och forskningsprojekt samt utvecklandet av former för ömsesidigt utnyttjande av varandras kunskaper, erfarenheter och kompetenser. För att ytterligare utveckla formerna för den regionala verksamheten har under året en rapport med en handlingsplan för regional förankring tagits fram.



Figur 2. Organisationsschema för Institutet för språk och folkminnen

Tabell A. Kostnader för personal och lokaler	2015	2014	2013
Kostnader för personal	47 244	44 565	51 439
Kostnader för lokaler	6 572	7 687	8 561
Summa kostnader personal och lokaler	53 816	52 252	60 000
Verksamhetens intäkter	66 978	62 211	68 322
Personal- och lokalkostnaders del av verksamhetens totala intäkter	80 %	84 %	88 %

Källa: ekonomisystemet Agresso.

Traditionell småskalig matkultur

I regleringsbrevet för 2015 fick institutet i uppdrag att i samverkan med Jordbruksverket,

Riksantikvarieämbetet och Sametinget, främja ett levande och dynamiskt kulturarv kopplat till mat och livsmedelsframställning. Myndigheterna



ska tillsammans synliggöra, tillvarata och utveckla bland annat traditionell kunskap, mångfald av växtsorter och husdjursraser, kulturmiljöer och landskap.

Under 2015 har institutet i samverkan med övriga myndigheter tagit fram ett *Förslag till handlingsplan för regeringsuppdraget om att utveckla traditionell småskalig matkultur*, som också har redovisats för Näringsdepartementet och Kulturdepartementet.

Dessutom har institutet planerat ett eget projekt, med syfte att tillgängliggöra delar av institutets samlingar på myndighetens webbplats. Det synliggjorda materialet ska utgöra en kunskapsbank för exempelvis småskaliga producenter, men också för en större allmänhet, och kan ligga till grund för att utveckla traditionell kunskap samtidigt som det utgör en infrastruktur för forskning inom området.

Unescos konvention om immateriellt kulturarv

Under 2015 har institutet haft regeringens uppdrag att tillvarata och utveckla det påbörjade arbetet med tillämpningen av *Unescos konvention om tryggnad av det immateriella kulturarvet*. Uppdraget har inriktats mot att engagera

och samordna alla inblandade aktörer samt att sprida kunskap om konventionen.

Institutet har under året utvecklat och fördjupat arbetet i linje med de förslag och slutsatser som lades fram i den slutrapport som lämnades in till regeringen år 2014. Arbetet har skett i samverkan med bland annat arbetsgruppen, de fyra expertnoderna och deras nätverk samt ackrediterade NGO:er. Årets fokus har legat på att skapa och lansera den nationella förteckningen *Levande traditioner* på institutets webbplats, till vilken allmänheten har uppmanats att lämna förslag. En databas har skapats till stöd för förteckningsarbetet och särskilda informationsinsatser har riktats mot allmänheten och olika aktörer, som exempelvis kommuner och landsting. Institutet har också fortsatt att följa internationella händelser inom konventionen och har aktivt bidragit till att utveckla det nordiska samarbetet.

Umeå Europas kulturhuvudstad 2014

I enlighet med regeringens direktiv i regleringsbrevet för 2015 överlämnade institutet under året en redovisning av genomförda insatser i samband med uppdraget *Umeå Europas kulturhuvudstad 2014*.

Tabeller och figurer

Verksamhetsområdenas kostnader och intäkter

Tabell B. Kostnads- och intäktsfördelning per verksamhetsområde

Belopp angivna i tkr	2015				2014				2013			
	Totala kostnader	Intäkter av anslag	Övriga intäkter	Transferringar	Totala kostnader	Intäkter av anslag	Övriga intäkter	Transferringar	Totala kostnader	Intäkter av anslag	Övriga intäkter	Transferringar
Insamling, dokumentation och bevarande	18 037	16 161	334		11 553	10 284	376		15 578	13 702	741	
Forskning, utveckling och vetenskaplig bearbetning	16 463	14 751	3 322		15 901	14 156	2 500		19 608	17 248	3 666	
Kunskaps-spridning	32 478	29 099	3 311	3 578	34 757	30 942	3 954	3 556	33 136	29 148	3 816	3525
Summa	66 978	60 011	6 967	3 578	62 211	55 382	6 830	3 556	68 322	60 098	8 223	3 525

Källa: Palasso egenrapportering för kostnader och intäkter av anslag samt ekonomisystemet Agresso för övriga intäkter och transfereringar.



Fördelningen av totala kostnader i tabell B ovan bygger på antal arbetade timmar inom institutets tre verksamhetsområden. Det vill säga, fördelningen av totala kostnader är i procent lika stor som fördelningen av arbetstimmar i procent mellan verksamhetsområdena. Varje verksamhetsområde bär därigenom sin andel av institutets totala kostnader. I de totala kostnaderna ingår dels direkta kostnader som kan härledas till ett specifikt verksamhetsområde, exempelvis lönekostnader i ett projekt, dels indirekta kostnader för central administration, lokalkostnader och förvaltning. På motsvarande sätt fördelas även

intäkter av anslag, det vill säga hur verksamheten finansieras, i procent mellan de tre verksamhetsområdena. Övriga intäkter är fördelade utifrån det verksamhetsområde intäkten tillhör. Exempelvis är intäkter från försäljning av publikationer en del av verksamhetsområdet Kunskaps-spridning och bidrag från externa finansierare ingår oftast i verksamhetsområdet Forskning, utveckling och vetenskaplig bearbetning. De transfereringar som sker genom institutet räknas till verksamhetsområdet Kunskaps-spridning då bidragen gör det möjligt för mottagaren att fördjupa sin kunskap inom sitt eget nationella minoritetsspråk.

Avgiftsbelagd verksamhet

Tabell C. Avgiftsbelagd verksamhet

Belopp angivna i tkr	Ack. ingående värde 2013	Ack. ingående värde 2014	Intäkter 2015	Kostnader 2015	Utfall 2015	Ack. utgående värde 2015
Avgiftsintäkter inom ramen	0	0	2 697	0	0	0
Avgiftsintäkter med full kostnadstäckning	0	0	0	0	0	0

Källa: ekonomisystemet Agresso.

Huvuddelen av institutets övriga intäkter består av bidrag från forskningsråd och andra bidragsgivare. Institutet tar även ut avgifter för publikationer, kopiering, publiceringstillstånd och tjänster. Avgifterna är fastställda enligt avgiftsförordningen och efter samråd med Ekonomistyrningsverket. I tabell B ovan redovisas institutets avgiftsbelagda verksamhet. I regleringsbrevet för 2015 är budgeten för avgiftsbelagd verksamhet 3 000 tkr.

Budgeten för avgiftsbelagd verksamhet avser endast intäkterna enligt institutets regleringsbrev punkt 6.4 Villkor för avgiftsbelagd verksamhet.

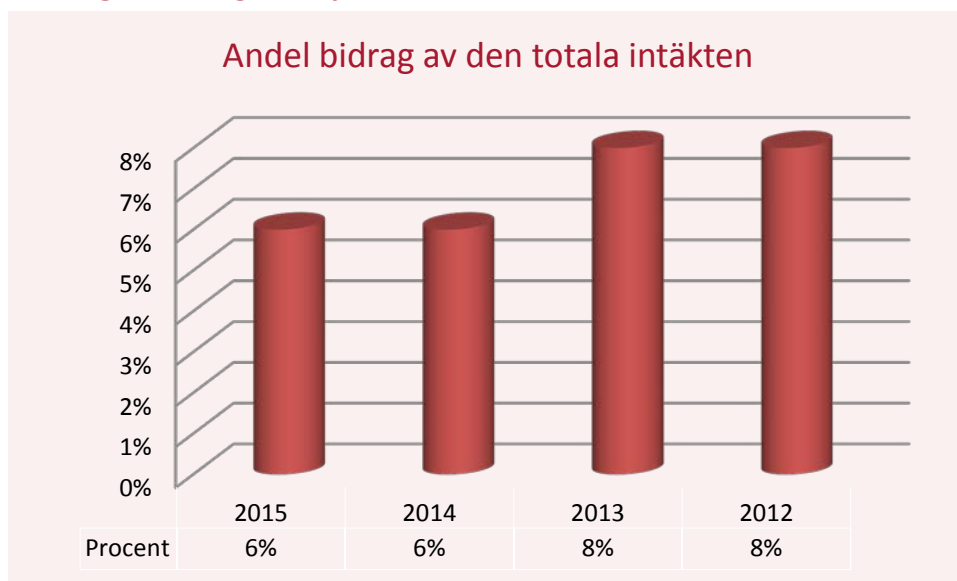
Under året har intäkter av konsultuppdrag och utbildning minskat jämfört med förra året,

orsakat av färre sålda undervisningstimmar till bland annat Uppsala och Göteborgs universitet. Även konferensintäkterna är lägre i år jämfört med förra året. Det beror på att konferensintäkterna år 2014 var högre än normalt tack vare ett Nordiskt språkmöte i Språkrådets regi.

Intäkter av royalty har ökat i år främst med anledning av publikationen Myndighetens skrivregler. Den tidigare nedåtgående trenden gällande försäljning av Lexin-lexikon har i år brutits, troligtvis till följd av det nuvarande ökade behovet av översättningsverktyg i samhället.

Institutet disponerar samtliga avgiftsintäkter.

Mottagna bidrag och sponsormedel



Figur 3. Redovisning av mottagna bidrag

Källa: ekonomisystemet Agresso.

Institutet har erhållit bidrag för forskningsprojekt, tryckningsbidrag, vetenskapliga konferenser samt anställningsstöd. Bidrag till forskning från forskningsråd (eller motsvarande) är villkorade med redovisning av forskningens resultat samt ekonomisk redovisning.

Rekvisition av medel för arbetsmarknadsinsatser sker i samband med redovisning av utbetalda löner. I övrigt är bidragen inte förenade med några särskilda villkor.

Institutet har inte tagit emot sponsormedel.

Lokalkostnader

Tabell D. Uppgift om lokalkostnader enligt återrapporteringskrav i regleringsbrevet

Hyresvärd, belopp i tkr	Hyra	El och uppvärmning	Reparationer och underhåll	Övriga driftskostnader	Summa
Akademiska hus Uppsala AB	2 927	86	6		3 019
Akademiska hus Syd AB	238	3			241
Vasakronan AB	1 200				1 200
Lerstenen Lantbon & Masen AB	95	7			102
Hiby AB	1 197	113			1 310
Övriga (ej särskild hyresvärd)	18	60	2	620	700
Summa	5 675	269	8	620	6 572

Källa: ekonomisystemet Agresso.

Omlokaliseringen av arkivsamlingarna i Lund och Umeå till nya arkivlokaler vid Arkivcentrum Syd i Lund respektive Stadsarkivet i Umeå har inneburit en etappvis minskning av institutets

fasta lokalkostnader. Från år 2014 har lokalkostnaderna minskat med cirka 14 procent. Hyreskontraktet i Umeå löpte till den 30 juni 2015 och kontraktet i Lund avslutas den 31 mars 2016.

Insamling, dokumentation och bevarande

Inom detta verksamhetsområde ryms det löpande och tidskrävande arbete som främst rör institutets omfattande samlingar, arkiv och bibliotek. Samlingarna accederas, uppordnas och vårdas kontinuerligt. Lika viktigt är fortlöpande dokumentationsinsatser i samtiden. Institutet betraktar digitaliseringen som ett viktigt led i bevarandet, synliggörandet och tillgängliggörandet av samlingarna. Stora utmaningar ligger i arbetet med att utveckla institutets digitala register samt metoder, teknik och resurser för att bygga upp ett digitalt arkiv.

Övergripande kvalitativa mål

Institutet ska löpande förbättra samlingarna och ta ansvar för att språk, dialekter, namn och folkminnen samt andra former av immateriella kulturarv i Sverige samlas in, dokumenteras och bevaras. Institutet ska främja ett levande kulturarv genom att öka möjligheterna att ta del av och bruka institutets samlingar. Institutet ska verka för att synliggöra och spegla barn och ungdomar i samlingarna. Institutet ska samverka med andra aktörer och intressenter för att utveckla verksamheten.

Kvalitetsmodell - digitalisering

Kriterium: Samlingarnas status ska upprätthållas och utvecklas genom digital nyinsamling och digitalisering av de äldre samlingarna.

Mått 1: Minst 80 procent av årets nyinsamling ska finnas i digital form.

Mått 2: Minst 20 procent av det ljudande materialet i samlingarna från Lund och Umeå ska per helår digitaliseras under sammanlagt fem år.

Resultat 1: Drygt 90 procent av den insamling som skett under året finns i digital form.

Resultat 2: Under 2015 har 12 procent av de ljudande accessionerna från Lund och Umeå digitaliserats. Att målet för helåret inte är uppnått beror på att materialet flyttades till Uppsala under senvåren 2015 och därmed varit tillgängligt för digitalisering endast under en del av året. Målet att under en femårsperiod digitalisera samtliga ljudande accessioner från Lund och Umeå är fortfarande rimligt.

Bedömning

Myndigheten bedömer att resultatet av verksamheten i stort motsvarar målet för verksamhetsområdet och verksamhetsplanens målsättning för 2015. Arbetet har skett i den omfattning som planerats och drygt 19 årsarbetskrafter har avsatts för verksamhetsområdet.

Institutet dokumenterar kontinuerligt kulturella och språkliga uttryck i samtiden. Äldre samlingar har kompletterats till gagn för både samtida och framtida forskning. Vårdandet av samlingarna och olika digitaliseringsinsatser stärker det långsiktiga bevarandet, därtill ökas säkerheten och tillgängligheten och institutet bidrar till att främja ett levande kulturarv. Kvalitetskriteriet för digitaliseringen är till stor del uppfyllt.

Myndighetens fokus har under året varit de nationella minoriteterna och barn- och ungdomskultur. Det regionala perspektivet är centralt och insamling och dokumentation har skett i samverkan med lokala och regionala aktörer.

Samverkan och samarbete med såväl privatpersoner som organisationer har inom flera olika insamlings- och dokumentationsprojekt möjliggjort att värdefullt material har kunnat tillföras samlingarna och att verksamheten har utvecklats.

Insamling och dokumentation

Under hela året har insamling av nytt material pågått inom institutets olika insamlings-, dokumentations- och forskningsprojekt. Insamlingen har skett genom intervjuer, inspelningar, webbenkäter, frågelistverksamhet, fältarbeten, fotodokumentationer, deltagande observationer och genom excerpering av externa källor. Materialet bidrar till en fördjupad förståelse av nutida språk och kultur, samtidigt som institutets äldre samlingar kompletteras, vilket i sin tur möjliggör förändringsstudier.

Även insamlingen av nyord har fortsatt med hjälp av informanter som bevakar dagspressen och via myndighetens webbplats där allmänheten kan skicka in nyord. Språkfrågor från allmänheten samlas fortlöpande in som ett sätt att följa språkutvecklingen. De utgör också underlag för den framtida inriktningen på språkrådgivningen.

Inom flera av insamlingsprojekten samverkar institutets olika ämnesområden. Institutet har fortsatt att utvärdera och utveckla insamlingsmetoderna.

Nationella minoriteter

Ett gemensamt fokus för årets insamlingsarbete har varit att öka mångfalden i arkiven och kunskapen om nationella minoriteter. I samarbete med Kulturgruppen för resandefolket har levnadsberättelser samlats in och resandegruppens namnskick har dokumenterats. Genom mottagandet av karesuandosamernas flyttningar till Nordnorge har arkivet tillförts ett värdefullt material om samiskt liv. I projektet *Romsk vardag* har intervjuer genomförts för att samla in romska kulturuttryck i svensk samtid. Inom ramen för projektet *Det mångkulturella Sveriges onomastikon* har flerspråkigt material samlats in, där bland annat personer ur den romska gruppen har berättat om namnskick.

Vidare har livsberättelser om resandekultur samlats in och publicerats i boken *Dinglarens väg – Vorsnos Drom*. I projektet *I stadens utkant* har inspelningar gjorts för att dokumentera svenskromska livsberättelser och lägerplatser. Genom fortsatt insamling inom projektet *Judiskt vardagsliv* har ytterligare underrepresenterade berättelser och perspektiv kunnat tillföras arkivet. I samarbete med flera sameföreningar och kommuner i norra Sverige har ortnamnsmaterial på umesamiska, nordsamiska, meänkieli och lulesamiska tillförts arkivet. Inom projektet *Interaktion och variation i pluricentriska språk*

har drygt 1000 videoinspelningar genomförts i Sverige och i svensktalande Finland.

Regional förankring

Enligt myndighetens uttalade ambition, också fastställd i den interna rapporten *Regionala perspektiv* som tagits fram under året, sker insamling och dokumentation i så stor utsträckning som möjligt i samverkan med regionala aktörer, till exempel museer, hembygdsföreningar, studieförbund och kulturföreningar. Till exempel i projektet *Hem* där insamling till delprojektet *Estlandssvenska hem* sker i samarbete med Estlandssvenskarnas kulturförening SOV.

Andra projekt som *Betessläpp* eller *Knutsmassofirande i Uppland* har genomförts med hjälp av deltagande observationer och intervjuer i samband med regionala traditioner och firanden. Från Rättviks hembygdsförening har vi under året mottagit en samling inspelningar som omfattar såväl dialekter som folkminnen. I uppteckningsprojektet *Ågonamn inom södra Ölands odlingslandskap* utförs dokumentationen alltjämt i samarbete med en rad hembygdsföreningar.

Barn- och ungdomskultur

En annan av myndighetens särskilda satsningar under året har varit att dokumentera barn- och ungdomskultur. En *handlingsplan för integrering av barn- och ungdomsperspektiv i institutets verksamhet* har under året tagits fram. Den är förankrad i institutets strategi för barn- och ungdomsverksamhet. Handlingsplanen tydliggör hur strategin ska förverkligas och är uppdelad i två huvudavsnitt som rör internt och externt riktat arbete.

I flera insatser och aktiviteter under året har barn- och ungdomsperspektivet beaktats. Ett exempel är projektet *Barnidrott* som dokumenterar det engagemang som finns inom föreningsliv med inriktning på barnidrott. Inom projektet *Vardagsmagi* har frågelistor om barntraditionen att säga samma sak exakt samtidigt, så kallad smurfning, distribuerats. Andra frågelistor under året har berört skolavslutningar och årets fester i skolan. Frågelistorna både rör barn- och ungdomskultur och besvaras av barn och ungdomar. Samarbete med ett barnpatienthotell i Uppsala har under året inletts.

Bevarande och digitalisering

Vård av samlingar och bibliotek

Med anledning av institutets genomförda omorganisation och omlokalisering av samlingar och bibliotek i Lund och Umeå har under året stora satsningar gjorts på underhåll och vård av dessa, liksom av arkiven i Göteborg och Uppsala. Samlingarna har under året uppordnats, gallrats, vårdats, accederats och digitaliserats. Biblioteket i Göteborg har dessutom om- och uppordnats och till stora delar införts i Libris.

Myndighetens digitaliseringsarbete

Digitalisering, databaser och e-arkivering är nödvändiga för att institutet i förlängningen ska kunna tillgängliggöra och tillhandahålla information och material till allmänheten och till andra myndigheter och forskare, utan att begränsas av arkivens fysiska placering. Under året har institutet tagit fram en *It- och digitaliseringsstrategi*, med riktlinjer för myndighetens it- och digitaliseringsverksamhet samt definierade utvecklingsområden.

Enligt direktiv i regeringens nationella strategi för digitalisering av kulturarvsmaterial har institutet under året tagit fram en *Plan för digitalisering och tillgänglighet*, med riktlinjer, mål och prioriteringar för institutets digitaliseringsarbete. Samarbetet med Digisam vid Riksarkivet har under året varit fortsatt viktigt för att upprätthålla kvaliteten på institutets digitaliseringsarbete.

Digitala arkiv

Upprättandet av digitala arkiv har fortsatt och arbetet med att ta fram och implementera ett e-arkiv har pågått under året. En testversion av e-arkivet har driftsatts och majoriteten av de digitaliserade samlingarna har under året arkiverats i e-arkivet. Målet är att de digitala arkiven ska möjliggöra samverkan inom e-förvaltning och gemensam publicering av arkivmaterial inom kultursektorn. Redan nu har myndighetens samarbetspartners i Lund och Umeå behörighet att söka i e-arkivet, men då den är under uppbyggnad är den ännu inte publikt tillgänglig för allmänheten.

Särskilda digitaliseringsprojekt

En fortsatt prioritering när det gäller digitalisering av material har varit de omlokaliserade samlingarna i Lund och Umeå och i första hand har material som riskerar att förstöras tagits om hand. Inom en fyraårsperiod kommer samtliga

dessa ljudinspelningar finnas i digital form. Även annat ljudmaterial på myndigheten, inklusive folkmusikinspelningar, har fortlöpande digitaliserats under året.

Projektet *Digitalisering av Ortnamnen i Göteborgs och Bohuslän* (OGB) har som syfte att med hjälp av språkteknologiska metoder göra OGB-serien digitalt tillgänglig för forskning. I ett annat digitaliseringsprojekt med syfte att *Digitalt tillgängliggöra ortnamnsregistret* har flertalet aktiviteter under året bidragit till att arbetet framskrider, det gäller även för projektet *Hitta folkmusiken* med målet att tillgängliggöra folkmusikmaterial på institutets webbplats. Arbetet med sortering av samlingarna för *Ordbok över Sveriges dialekter* har fortlöpt under året. Projektet att digitalisera och bygga upp en tillgänglig *Databas över Sveriges medeltida personnamn* har under året fortsatt, liksom uppbyggandet av ett *Digitalt teckenspråksarkiv* där en första del av digitalisering av teckenspråksfilmer under året har avklarats.

I det nya externfinansierade *TORA-projektet*, som bedrivs i samarbete med Riksarkivet, har förberedelser för digitalisering och indexering av ortnamnsserier inletts. Målet är att skapa en ny forskningsmiljö och en nationell standard för att knyta samman historiska databaser kopplade till geografiska enheter. Myndigheten har under året också inletts ett internationellt samarbete inom det nyetablerade nätverket *Baltic and Nordic Tradition Archives*.

Av institutets resurser har sex årsarbetskrafter avsatts för digitalisering.

Samverkan

Samverkan sker löpande med andra myndigheter, institutioner och organisationer. Generellt samverkar institutet ofta med forskare vid universitet och högskolor i olika insamlings- och dokumentationsprojekt och med hjälp av både studenter och forskare har ett stort antal besvarade frågelistor, intervjuer och uppsatser tillförts arkivet under året. Vidare har insamling bedrivits i grund- och gymnasieskolor i olika delar av Sverige.

Årets insamling har också bedrivits i samverkan med intresseorganisationer som Estlands-svenskarnas kulturförening samt ideella lokala och regionala aktörer som exempelvis hembygdsföreningar, museer, byaföreningar, sameföreningar och studieförbund, bland dem till exempel Ortnamnssällskapet i Uppsala, Kulturgruppen för resandefolket, Mångkulturellt



Centrum, É Romani Glinda och Stiftelsen Kulturmiljövård.

Institutet samarbetar med Digisam och Riksarkivet i digitaliserings- och lagringsfrågor.

Romsk vardag - exempel på enskild prestation

Romsk vardag startade som ett ämnes-övergripande insamlingsprojekt under 2015. Syftet med projektet är att den romska minoritetskulturen, som en del av det immateriella kulturarvet, ska representeras med egna röster i arkivet. Målet är att samla in och skapa större kunskap om en av våra nationella minoriteter, som i dag är mindre representerad i våra arkivsamlingar.

Under året har ett trettiotal intervjuer genomförts där romska informanter delar med sig av berättelser om vardagen.

Några av frågeställningarna har varit: Lever du romskt? På vilket sätt upprätthåller du ett romskt liv? Vad innebär det att vara romsk man eller kvinna? Hur har du fått kunskap om de romska traditioner som du upprätthåller? Beskriv dina tankar kring romska språk och romers framtid.

Inspelningarna omfattar också sång och musik och ger prov på språkliga variationer. Som en del av projektet har särskilt unga romer intervjuats om deras syn på samtiden och framtiden. En frågelista om romsk vardag har också skickats ut. Det insamlade materialet har under året tillförts arkivet samt bearbetats och accederats.

Tabell E. Romsk vardag

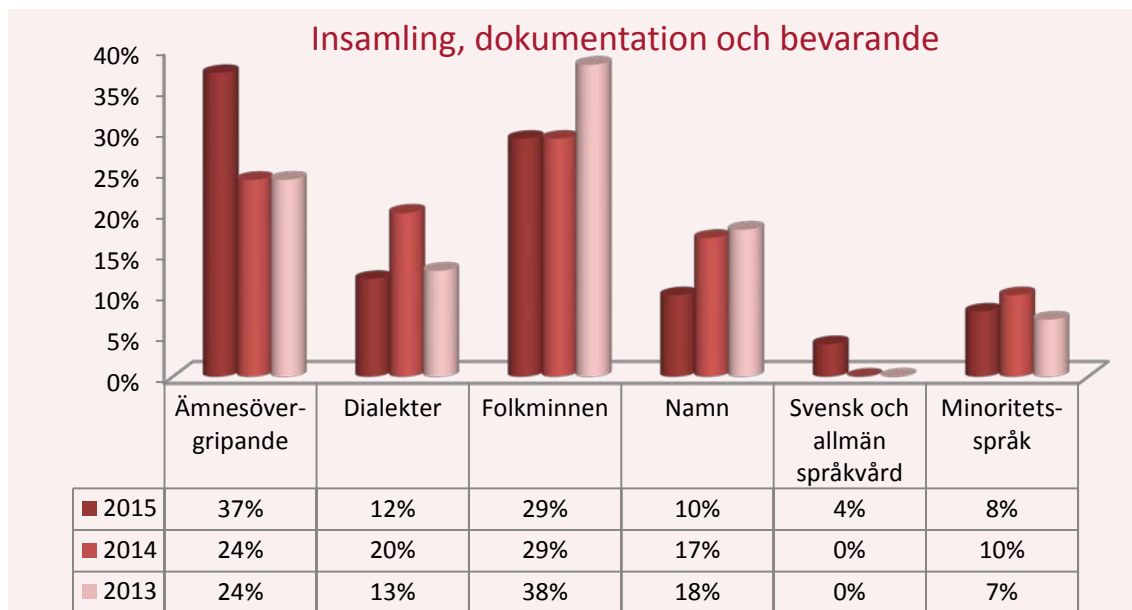
Fördelning (tkr)	2015
Externa intäkter	0
Summa intäkter	0
Kostnader för personal – direkta kostnader	-325
Driftskostnader – direkta kostnader	-13
Summa direkta kostnader	-338
Projektet Romsk vardags andel av indirekta kostnader	-194
Projektet Romsk vardags andel av institutets totala kostnader	-532
Prestationen Romsk vardags andel av institutets totala kostnader i procent	0,8 %

Kostnadsfördelningen i tabellen är beräknad på projektets andel, i procent, av totalt registrerade arbetstimmar i egenrapporteringsystemet Palasso under verksamhetsområdena Insamling, dokumentation och bevarande, Forskning, utveckling och vetenskaplig bearbetning och Kunskapsspridning.

De direkta kostnaderna i tabellen avser de kostnader som tillhör projektet och som bokförts i ekonomisystemet Agresso eller registrerats som arbetstid i egenrapporteringsystemet Palasso.

De indirekta kostnaderna i tabellen är projektets andel av kostnader som inte direkt kan knytas till projektet eller till myndighetens tre verksamhetsområden. Exempel på sådana kostnader är lokalkostnader, administrativa kostnader, finansiella kostnader och avskrivningskostnader.

Arbetstidsfördelning per ämnesområde



Figur 4. Arbetstidsfördelning för Insamling, dokumentation och bevarande per ämnesområde

Inom ämnesövergripande redovisas all digitalisering av inspelningar och större delen av skriftliga samlingar.

Källa: Palasso egenrapportering.

Forskning, utveckling och vetenskaplig bearbetning

Institutet har ambitionen att vara ett synligt och välrenommerat forskningsinstitut och en naturlig samarbetspartner i forskarsamhället. Detta verksamhetsområde kan i huvudsak beskrivas som en mängd parallella forskningsprojekt av olika omfattning och ska i stor utsträckning vara integrerad med institutets övriga verksamhet samt vara ett stöd för denna. Varje enskilt forskningsprojekt innehåller olika moment av myndighetens verksamhetsområden. Forskningsresultaten redovisas i form av monografier, ortnamnsserier, artiklar, föredrag, undervisning, medverkan i medier samt webbpublicering. Institutet ger dessutom ut handböcker, läromedel och ordböcker.

Övergripande kvalitativa mål

Institutet ska bedriva forskning av hög kvalitet inom sina ämnesområden och stärka sin forskning genom såväl långsiktiga som mer avgränsade projekt. Institutet ska beakta barns och ungdomars närvaro och behov i forskningen. Forskningen ska i enlighet med den fastställda forskningsstrategin tjäna ett långsiktigt kunskapsuppbyggande. Forskningen bör även röra sig inom nya eller mindre utforskade delar av våra ämnesområden.

Institutet ska samverka med aktörer som universitet, högskolor och akademier både inom och utanför landet, och dra nytta av kritisk granskning vid universitetens seminarier och i andra forskarkontakter. Institutet ska genom sina forskningsprojekt bidra till kulturområdets utveckling. Institutet ska verka för att viss del av forskningsverksamheten finansieras genom externa medel.

Kvalitetsmodell - vetenskapliga artiklar

Kriterium: Institutets samlade vetenskapliga produktion ska kvalitetssäkras genom granskning av externa forskare.

Mått: Minst 80 procent av institutets vetenskapliga artiklar och rapporter som publiceras under året ska vara externt granskade före publicering.

Resultat: Av de vetenskapliga artiklar, rapporter och böcker som publicerats under året har 95 procent kvalitetssäkrats genom extern granskning.

Bedömning

Myndigheten bedömer att forskning och forskningsrelaterade verksamheter håller hög kvalitet samt väl svarar mot målen för verksamhetsområdet. Målsättningen i verksamhetsplanen för de flesta av projekten har uppfyllts. Forskningens andel av myndighetens samlade resurser är relativt stor vilket väl överensstämmer med institutets mål. Kvalitetskriteriet för institutets vetenskapliga artiklar är väl uppfyllt. Under året har 17 årsarbetskrafter avsatts för forskning, utveckling och vetenskaplig bearbetning.

Institutets forskningsprofil är fortsatt stark. De långsiktiga projekten har fortlöpt enligt plan och flera nya forskningsprojekt har initierats och utvecklats under året, varav några rör barn och unga. Forskningsprojekt genomförs även i samverkan med andra arkiv och lärosäten. Genom medarbetarnas aktiva deltagande i vetenskapliga miljöer och sammanhang stärks förankringen i forskarsamhället och inspiration till nya studier utifrån våra samlingar föds. Flera forskningsprojekt finansieras genom externa medel.

Till flera av myndighetens forskningsprojekt finns vetenskapliga referensgrupper knutna. Medarbetare har under året recenserat facklitteratur och publicerat artiklar i såväl svenska som internationella tidskrifter. Institutets forskare har fungerat som sakkunniga i bedömningen av manus och artiklar för facktidskrifter och förlag, både i Sverige och internationellt. Forskarna är handledare för studenter och doktorander och anlitats som lärare och föreläsare, liksom som opponenter vid disputationer och som ledamöter i betygsnämnder.

Forsknings- och utvecklingsarbete

Institutets forskning är integrerad med institutets övriga verksamheter. Den stödjer språkvården och stärker de samlingar som institutet förvaltar. Forskningresultaten når också ut till såväl forskarsamhället som den breda allmänheten och bidrar till att göra institutets samlingar kända. Inom institutets samtliga discipliner finns en stor vetenskaplig kompetens och verksamheten har under senare år allt mer inriktats mot egen kvalificerad forskning.

Den nya organisationen har gett institutet bättre förutsättningar att systematiskt stärka forskningsprofilen i myndigheten. Nyrekrytering av fler medarbetare med forskningskompetens har genomförts på avdelningarna och till avdelningen Språkrådet har en forskningsledare på deltid rekryterats, för att ytterligare stärka forskningen kring språkvården.

Det prioriterade forsknings- och utvecklingsarbetet har under året resulterat i flera forskningsprojekt och myndighetens forskare har aktivt deltagit i olika sammanhang i forskarsamhället. En intern forskningsgrupp har under året diskuterat, granskat och arbetat med att utveckla forskningen på myndigheten. Arbetet med att ta fram en ny forskningsstrategi har pågått.

Institutets pågående forsknings- och utvecklingsprojekt

Vid institutet bedrivs forskningsprojekt inom samtliga av myndighetens ämnesområden och de omfattar många olika teman. En del projekt är ämnesövergripande på så sätt att flera discipliner är involverade och flera projekt sker också i samverkan med externa forskare.

Institutets forskningsprojekt finansieras huvudsakligen inom förvaltningsanslaget men även med externa medel och genom anslaget 1:4 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet. Forskningsprojekt som beviljats bidrag från forskningsråd eller motsvarande avrapporterar regelbundet delresultat och måluppfyllelse till finansören.

Under året har ett par projektansökningar och ansökan om projektmedel arbetats fram och skickats in till olika fonder och stiftelser. Flera manus har bearbetats och genomgått granskning

inför kommande publicering i såväl nationella som internationella tidskrifter och böcker. Arbetet inom *ELM* (European Language Monitor, en arbetsgrupp inom EFNIL, European Federation of National Institutions for Language) har fortsatt och under året har fokus legat på att arbeta med en nordisk delrapport. I det nya forskningsinfrastrukturprojektet *SWE-CLARIN* har arbetet under året koncentrerats till att bygga upp en organisation och fungerande verksamhet. Även projektet *Romska barns språkutveckling* är en del av ett större europeiskt forskningsprojekt.

Nedan listas de forsknings- och utvecklingsprojekt som varit aktiva under året:

- *Den fornsvenska och äldre nysvenska namnfrasens semantik, syntax och morfologi*
- *Dialekthandboken*
- *Digitalt efternamnslexikon*
- *Djurnamn i Sverige*
- *Kampen om folktraditionen*
- *Kvinnorörelsen och språkpolitiken*
- *Normativitet i språkrådgivningen*
- *Nya perspektiv på gamla minnen: att återvända till folkminnessamlingarna*
- *Romska barns språkutveckling*
- *Samlande samlare*
- *Samlare och jägare*
- *Släktnamn i smältdegeln*
- *Stockholmska*
- *Svenska dialekter i förändring*
- *Tonåringars attityder till namn*

Samverkansprojekt

Pågående forsknings- och utvecklingsprojekt som skett i samverkan med andra aktörer är:

- *Barns språkutveckling och språkanvändning i ett socioregionalt perspektiv*
- *Bebyggelsenamn i Bergs kommun i Jämtland*
- *Det mångkulturella Sveriges onomastikon*
- *Digitalisering av Ortnamnen i Göteborgs och Bohus län (OGB)*
- *En döende namnskatt. Namn på gårdar, personer och platser på Särnaheden, Dalarna*
- *Hem-projektet*
- *Hitta folkmusiken*
- *I stadens utkant*
- *Judiskt vardagsliv*
- *Klarspråk som politik och praktik*
- *Naturen för mig*



- *Resandefolkets språk och kultur*
- *Samordning i svenskans historia*
- *Samtalspraktiker i service och myndighetsutövning, med CSN som exempel*
- *Språken i Sverige*
- *SWE-CLARIN*
- *Svenska som pluricentriskt språk*
- *Årets fester*

Anslag 1:4 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet

Av institutets pågående forsknings- och utvecklingsprojekt har flera hel- eller delfinansierats av anslaget 1:4 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet. Medlen har utlysts internt och institutets forskningsgrupp har berett ansökningarna och presenterat ett förslag till fördelning i institutets ledningsgrupp. Beslut om fördelning har fattats av generaldirektören.

De strategiska prioriteringarna för fördelningen har grundat sig på att forskningen ska stödja institutets verksamhetsområden och stärka de samlingar som institutet förvaltar. Prioriteringar har gjorts utifrån institutets forskningsstrategi. Det innebär i korthet att de förutsättningar institutet har för forskning i kraft av sina samlingar och sin särskilda position inom språkvården ska tas tillvara och vidare inspirera till vetenskapliga problemformuleringar. Forskningsförberedande insatser och pilotprojekt ska främjas, liksom fortsatt digitalisering av samlingarna, insamling och bearbetning av material. Resultaten ska gagna hela forskningssamhället men också kunna nå en bred allmänhet. Också metodutveckling ska vara en integrerad del av forskningen. Detta gäller såväl analys- som dokumentationsmetoder. Vid insamling av nytt material ska olika grupper av människor finnas representerade.

Även viss seminarieverksamhet, resekostnader i samband med materialinsamling och konferenser samt utveckling av insamlingsmetoder och uppbyggandet av databaser har finansierats av anslaget. Detta möjliggör institutets medverkan i forskningssamhället och det bidrar till att stärka den egna kompetensen och forskningsidentiteten samt utveckla institutets infrastruktur.

Årets FoU-projekt

Några av de projekt som erhållit medel från anslaget 1:4 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet (FoU-medel) har under året

främst utfört arbete i forskningens insamlingsfas, vilket betyder att projektet enbart eller till större delen finns redovisat under verksamhetsområdet Insamling, dokumentation och bevarande. I ett fåtal andra FoU-projekt har årets arbetsinsats koncentrerats kring verksamhetsområdet Kunskapspridning.

Följande projekt har under 2015 erhållit FoU-medel:

- *Beskrivning av de äldre och yngre göteborgska samlingarna*
- *Folklore på Facebook*
- *Folkloristiska seminarier*
- *Granskning av manus till Svenskt dialektlexikon*
- *Kartläggning av finskspråkig information på landstingens webbplatser*
- *Kartläggning av invandrarpråken*
- *Nätpublicering av syd- och västsvenska inspelningar*
- *Romsk vardag*
- *Språkliga riktlinjer vid svenska högskolor*
- *Svensklärares attityder till svenska språket*
- *Sveriges medeltida personnamn*
- *Workshop för OGB och digital humaniora*
- *Ägonamn inom södra Öland odlingslandskap*

Projekt för ordböcker och ortnamnsserier

Ordböcker och ortnamnsserier är det över tid mest resurskrävande forskningsområdet inom institutet. Här återfinns flera grundforskningsprojekt som bidrar till ett långsiktigt kunskapsuppbyggande. Till flertalet av de långsiktiga ordboksprojekten finns vetenskapliga referensgrupper knutna som består av forskare inom ämnet.

Under 2015 har följande projekt varit aktiva:

- *Ordbok över folkmålen i Övre Dalarna (OÖD)*
- *Ortnamnen i Göteborgs och Bohus län (OGB)*
- *Skånes ortnamn (SkO)*
- *Svenskt dialektlexikon (SDL)*
- *Svenskt ortnamnslexikon (SOL)*
- *Sveriges medeltida personnamn (SMP)*
- *Sveriges ortnamn (SO)*



samt samverkansprojekten:

- *Atlas Linguarum Europae (ALE)*
- *Ordbok för meänkieli*

Under 2015 ägnades drygt två årsarbetskrafter åt projekt med ordböcker och bokserier. Utöver årsarbetskrafterna bidrar dessutom tidigare medarbetare och externa forskare vid universitet och högskolor med manus och granskning.

Forsknings-samverkan

Myndigheten har ett gott samarbete med flera lärosäten och samverkan sker kontinuerligt inom flera av institutets forskningsprojekt och medarbetare ingår i olika forskarnätverk. Inom de skilda forskningsprojekten har institutet under året företrädesvis samarbetat med Göteborgs universitet, Stockholms universitet och Uppsala universitet men också med Kungliga tekniska högskolan, Högskolan i Halmstad, Linköpings universitet, Lunds universitet, Södertörns högskola och Umeå universitet. Vi har även samverkat med andra kulturarvsinstitutioner, organisationer och enskilda forskare.

Samverkan i form av undervisning på såväl grund- som forskarnivå och handledning av studenter och doktorander har pågått under året. Flera av våra medarbetare har anlitats för vetenskaplig granskning av artiklar till rapporter och tidskrifter. Forskare har också anlitats som opponenter och för sakkunniguppdrag, hållit föredrag och aktivt medverkat i vetenskapliga seminarier, symposier och konferenser.

Det nordiska samarbetet är välutvecklat liksom kontakterna med Europa och övriga världen. Institutet har under året arbetat och samverkat med lärosäten och systerorganisationer i Oslo, Köpenhamn, Helsingfors, Åbo, Kiel och Dublin.

Genom att institutet dessutom ingår i nordiska och internationella forskarnätverk och expertgrupper skapas goda förutsättningar att fånga upp samtida utvecklingstendenser inom forskning och vetenskaplig bearbetning. Nätverken bidrar även till goda erfarenhetsutbyten. Bland flera organisationer och nätverk finns institutet också representerat i styrelsen.

Institutet samverkar i ett nordiskt klarspråknätverk, i nätverket för de nordiska språkvårdsorganen samt har ett nordiskt samarbete inom lexikografi (LexicoNordica). Personal från institutet ingår i expertgruppen Nordens Språkråd (ENS) och deltar i arbetet med Språk i Norden, språkteknologi i Norden (ASTI), nordeuropeisk

språkteknologi (Nealt) samt Network for Baltic and Nordic Tradition Archives. Institutet ingår också i den verkställande kommittén Nordiska samarbetskommittén för namnforskning (NORNA) och i nordiska nätverk för bebyggelsenamn och skogsfinsk forskning.

Forsknings-samverkan sker också inom arbetet med den gemensamma europeiska språkatlasen Atlas Linguarum Europae (ALE) och vidare med de europeiska språkvårdsorganen EFNIL, det europeiska infrastrukturprojektet CLARIN, nätverket Sign Linguistics Corpora Network (SLCN), excellensnätverket om teknologi och flerspråkighet i det europeiska informationssamhället (META-NET), European Language Resource Coordination effort (ELRC), European Literacy Network (ELN) samt Standard Language Ideology in Contemporary Europe (SLICE).

Institutet medverkar dessutom i olika organ inom International Council of Onomastic Sciences (ICOS) och i FN-organisationen United Nations Group of Experts on Geographical Names (UNGEGN) där arbetet består i att standardisera geografiska namn i världen. Personal från institutet ingår i styrelsen för International Conference on Language Variation in Europe (ICLaVe). Internationell samverkan sker även inom International Society for Ethnology and Folklore (SIEF), American Folklore Society och International Society for Folk Narrative Research (ISFNR). Institutet ingår också som ledamot i den svenska kommittén för Unescos världsmnnesprogram, Memory of the World.

Samordning i svenskans historia - exempel på enskild prestation

Samordning i svenskans historia är ett forskningsprojekt som syftar dels till att beskriva och analysera samordningsstruktur på ett övergripande plan, dels till att närmare utforska gränsen mellan samordning och underordning i allmänhet, och skillnader och likheter mellan huvudsatser och bisatser i synnerhet. Målet är att så småningom publicera en första rapport om denna tidigare aldrig beskrivna morfologi, som relaterar till internationell forskning.

Projektet utförs inom ramen för en femårig Akademiforskartjänst som är finansierad genom Svenska Akademien och Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse. Under året har flera vetenskapliga artiklar författats, varav en efter dubbelanonym kollegial granskning har blivit antagen till



tidskriften *Linguistic Inquiry*, en av världens mest prestigefyllda språkvetenskapliga tidskrift

er. Forskningen har också presenterats på konferenser och granskats vid högre seminarier.

Tabell F. Samordning i svenskans historia

Fördelning (tkr)	2015
Externa intäkter	792
Summa intäkter	792
Kostnader för personal – direkta kostnader	-607
Driftskostnader – direkta kostnader	-185
Summa direkta kostnader	-792
Projektet Samordning i svenskans historias andel av indirekta kostnader	-454
Projektet Samordning i svenskans historias andel av institutets totala kostnader	-1 246
Prestationen Samordning i svenskans historias andel av institutets totala kostnader i procent	1,86 %

Kostnadsfördelningen i tabellen är beräknad på projektets andel, i procent, av totalt registrerade arbetstimmar i egenrapporteringsystemet Palasso under verksamhetsområdena Insamling, dokumentation och bevarande, Forskning, utveckling och vetenskaplig bearbetning och Kunskapspridning.

De direkta kostnaderna i tabellen avser de kostnader som tillhör projektet och som bokförts i ekonomisystemet Agresso eller registrerats som arbetstid i egenrapporteringsystemet Palasso.

De indirekta kostnaderna i tabellen är projektets andel av kostnader som inte direkt kan knytas till projektet eller till myndighetens tre verksamhetsområden. Exempel på sådana kostnader är lokalkostnader, administrativa kostnader, finansiella kostnader och avskrivningskostnader.

Samtalspraktiker i service och myndighetsutövning - exempel på enskild prestation

Samtalspraktiker i service och myndighetsutövning, med CSN som exempel är ett samverkans- och forskningsprojekt mellan institutet, Göteborgs universitet, Uppsala universitet och Centrala studiestödsnämnden (CSN). Syftet är att undersöka hur CSN utför sitt myndighetsuppdrag i samtal med de kunder som ringer dit för att

diskutera sina lånesituationer. I projektet har forskningsresultat återförts till verksamheten genom att involvera CSN:s medarbetare i analys och i hur resultaten kan användas för att utveckla verksamheten.

Under 2015 har insamlat material analyserats och en vetenskaplig artikel till *Journal of Pragmatics* har producerats. Under året har projektet dessutom presenterats vid ett flertal högre seminarier och en workshop har hållits.

Tabell G. Samtalspraktiker i service och myndighetsutövning

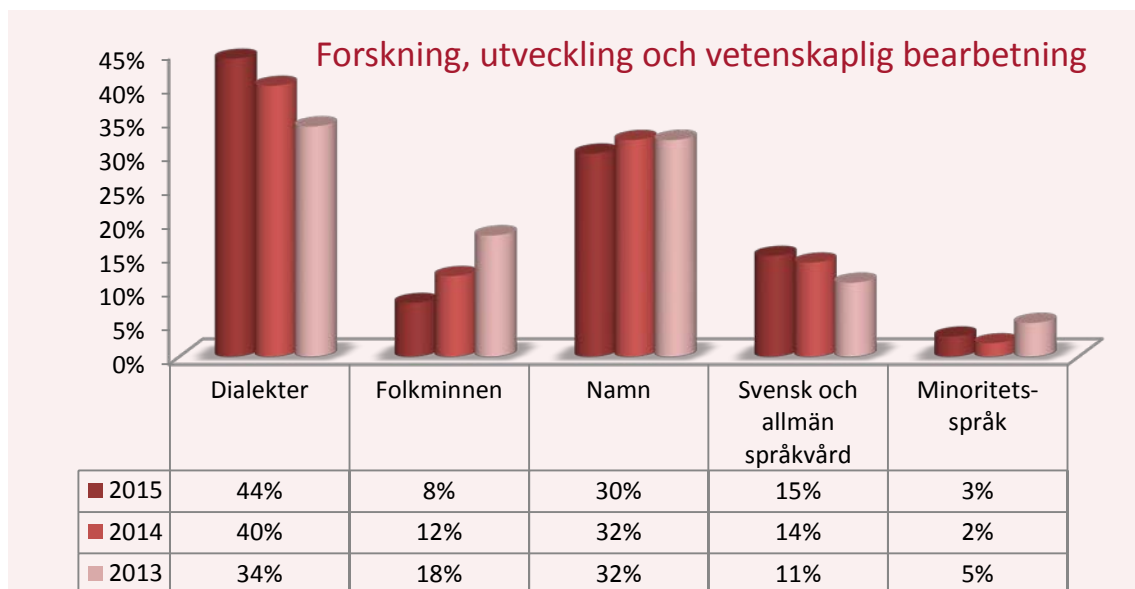
Fördelning (tkr)	2015
Externa intäkter	0
Summa intäkter	0
Kostnader för personal – direkta kostnader	-67
Driftskostnader – direkta kostnader	0
Summa direkta kostnader	-67
Projektet Samtalspraktiker i service och myndighetsutövnings andel av indirekta kostnader	-80
Projektet Samtalspraktiker i service och myndighetsutövnings andel av institutets totala kostnader	-147
Prestationen Samtalspraktiker i service och myndighetsutövnings andel av institutets totala kostnader i procent	0,22 %

Kostnadsfördelningen i tabellen är beräknad på projektets andel, i procent, av totalt registrerade arbetstimmar i egenrapporteringsystemet Palasso under verksamhetsområdena Insamling, dokumentation och bevarande, Forskning, utveckling och vetenskaplig bearbetning och Kunskapspridning.

De direkta kostnaderna i tabellen avser de kostnader som tillhör projektet och som bokförts i ekonomisystemet Agresso eller registrerats som arbetstid i egenrapporteringsystemet Palasso.

De indirekta kostnaderna i tabellen är projektets andel av kostnader som inte direkt kan knytas till projektet eller till myndighetens tre verksamhetsområden. Exempel på sådana kostnader är lokalkostnader, administrativa kostnader, finansiella kostnader och avskrivningskostnader.

Arbetstidsfördelning per ämnesområde



Figur 5. Arbetstidsfördelning per ämnesområde inom Forskning, utveckling och vetenskaplig bearbetning

Källa: Palasso egenrapportering.

Kunskapsspridning

Kunskapsspridning avser hur myndigheten når ut med det material, den kompetens och den samlade kunskap institutet förfogar över. Institutet har en omfattande rådgivning, för både forskare och allmänhet, inom myndighetens alla ämnesområden. Vidare anordnas föreläsningar, visningar och konferenser. Delar av myndighetens arbete publiceras i böcker, artiklar och krönikor. En viktig källa till kunskapsspridning är institutets webbplats. Institutets kunskapsspridning sker i samverkan med andra aktörer inom språk- och kulturområdet.

Övergripande kvalitativa mål

Institutet ska sprida kunskap om språk och immateriella kulturarv samt verka för att medvetenheten om den språkliga situationen för de nationella minoriteterna höjs. Institutet ska sprida kunskap om sin verksamhet bland barn och unga.

Institutet ska samverka och utbyta kunskap med aktörer som ideella organisationer och föreningar inom och utom Sverige samt andra delar av det civila samhället, liksom med statliga myndigheter och kommuner.

Kvalitetsmodell - presentation av pågående forskning

Kriterium: Institutet ska vara en synlig och kompetent aktör inom vetenskapssamhället och i det civila samhället.

Mått 1: Pågående forskning och verksamhet ska under året presenteras vid minst 25 konferenser eller seminarier, anordnade av vetenskapssamhället.

Mått 2: Pågående forskning och verksamhet ska presenteras för en bredare allmänhet vid minst 25 tillfällen.

Resultat 1: Institutets medarbetare har under 2015 presenterat pågående forskning inom myndighetens verksamhetsområden vid 51 konferenser, seminarier och symposier inom vetenskapsområdet, såväl nationellt som internationellt.

Resultat 2: Under 2015 har institutets medarbetare vid 26 olika föredrag riktade mot allmänheten, grund- och gymnasieskolor, museer, hembygdsföreningar och flera andra organisationer, presenterat myndighetens verksamhet och forskning.

Bedömning

Resultatet för 2015 motsvarar i huvudsak målen för verksamhetsområdet och verksamhetsplanens målsättning har till stor del uppnåtts. Kvalitetskriteriet för presentation av pågående forskning inom institutet, är väl uppfyllt. Under året har 34 årsarbetskrafter avsatts för arbetet inom Kunskapsspridning.

Institutets medarbetare bidrar aktivt till att institutets webbplats är en central plattform i förmedlingen och tillgängliggörandet av myndighetens verksamhet utåt. Webbresurser för barn och unga, med pedagogiskt material anpassat för skolelever i olika åldrar, uppdateras löpande.

Institutets forskare är efterfrågade som föredragshållare och i olika expertgrupper. Rådgivningens omfattning är stor och väcker vidare intresse för institutets ämnesområden och verksamhet. Svar på förfrågningar och service till arkivbesökare har fungerat väl. Även mer krävande insatser för att hjälpa forskare och allmänhet har fungerat tillfredsställande. Resultaten framkommer bland annat i externa forskares föreläsningar och publikationer, liksom i studenters uppsatser och examensarbeten.



Extern medverkan

Institutet har en bred kontaktyta till lärosäten, andra myndigheter, organisationer, ideella föreningar och allmänheten. Genom att aktivt delta i det svenska, nordiska och internationella forskarsamhället bidrar medarbetarna till att institutet behåller sin starka ställning där. En stor och viktig del i kunskapsspridningen är därför medarbetarnas kontinuerliga medverkan som föredragshållare och deltagare vid vetenskapliga seminarier och konferenser i Sverige, Norden samt övriga Europa och världen. Institutets medarbetare undervisar och handleder även studenter i etnologi, arkivvetenskap, historia, kulturhistoria och svenska vid olika svenska och nordiska lärosäten.

Institutets medarbetare har också anlits som föredragshållare av kommuner, andra myndigheter, föreningar, museer och skolor. Som ett led i arbetet med aktiv kunskapsspridning har institutet dessutom deltagit i lokala kulturevenemang som berör myndighetens ämnesområden, till exempel på kulturdagen i Åsele då institutet visade arkivmaterial.

Egna evenemang

Institutet har anordnat egna seminarier och tillställningar med syfte att sprida kunskap och sammanföra aktörer inom myndighetens ämnesområden. Under 2015 har institutet bland annat arrangerat ett kulturhistoriskt symposium om getter, ett folkloristiskt seminarium, språkvårdsseminarier i romska och sverigefinska samt ett språkvetenskapligt heldagssymposium. Då den sverigefinska språkvården firade fyrtio år genomfördes också ett välbesökt jubileumsseminarium på Finlandsinstitutet.

Inom klarspråksverksamheten når institutet ut till allt fler myndigheter, kommuner och landsting. Under årets Språkrådsdag, ett sätt för institutet att sprida kunskap om verksamheten inom klarspråk, delade kulturministern ut Klarspråkskristallen och Minoritetsspråkspriset.

Expertutlåtanden

Institutets medarbetare anlitas som experter i olika sammanhang och har besvarat ett antal remisser och enkäter under året. Institutet har löpande handlagt ärenden rörande ortnamnsvård från Lantmäteriet, kommunerna och stiftens samt ärenden om personnamn från Patent- och registreringsverket. Institutet granskar även förslag till namn på allmänna kartor. I utredningen om lagen om skiljeförfarande har institutet medverkat med en expert och i en annan

utredning om den offentliga terminologins organisation har institutet bidragit med underlag.

Språkpolitik

Institutet har till uppgift att följa tillämpningen av språklagen och sprida kunskap om och verka för att stat och kommun använder svenskan och de nationella minoritetsspråken i enlighet med lagar och förordningar. För tionde året i rad arrangerades det utåtriktade Språkpolitikens dag, med nationella och nordiska föreläsare som summerade aktuella språkpolitiska frågor. En slutrapport om nordisk undersökning om attityder till modersmålsundervisning publicerades och arbetet med Sametingets regeringsuppdrag Kartläggning av de samiska språken påbörjades under året - ett omfattande arbete som sker i samarbete med Sametinget, Samiskt språkcentrum och Umeå universitet. Tillsammans med Länsstyrelsen i Stockholm och Sametinget genomfördes i år också en stor SIFO-undersökning om nationella minoriteter och minoritetsspråk, vars resultat har spridits till den breda allmänheten.

Rådgivningsverksamhet

En stor och viktig del av kunskapsspridningen har också skett i form av daglig rådgivning till allmänheten, forskare och massmedia. Frågor har besvarats via e-post, telefon och Twitter. Institutets rådgivning är öppen dagligen och bemannas av experter inom de olika ämnesområdena. Som ett komplement till den dagliga rådgivningen har institutet under året lanserat mobilapplikationen Språkrådet, med ett urval av de populäraste frågorna och svaren i webbrådgivningstjänsten Frågelådan. Kunskap inom institutets ämnen och verksamhet sprids också via institutets Facebooksidor om namn, dialekter, folkminnen och språkvård samt via våra Twitterkonton.

Publika arkivvisningar

Myndighetens forsknings- och referensbibliotek är en tillgång som tillhandahåller publicerat material av värde för forskning inom institutets ämnesområden. Publika visningar av och föreläsningar om samlingarna har genomförts på arkiven under året, varav flera samiska specialvisningar för besökare från Arjeplog, Arvidsjaur, Jokkmokk, Luleå och Malå. Besökande studenter, forskare och andra intresserade har fått vägledning i arbetet med institutets material och tagit del av institutets samlingar. Institutet har också erbjudit vägledning och hjälp vid grupparbeten, uppsatsskrivande och specialarbeten. Praktikanter från olika nivåer i utbildningssystemet har under året tagits emot.



Publikationer

Produktionen av publikationer och rapporter om aktuella frågor om institutets verksamhet har pågått under året. Myndigheten har publicerat forskningsresultat i böcker, tidskrifter, uppsatser med mera, i såväl svenska som internationella sammanhang. Under året har exempelvis en medarbetare fått en artikel antagen till tidskriften *Linguistic Inquiry*, en av världens mest prestigefyllda språkvetenskapliga tidskrifter. Institutets forskare har även skrivit recensioner av vetenskapliga publikationer samt själva blivit recenserade.

Sammanställning och publicering av olika ordlistor på minoritetsspråk har fortsatt under året. En omvärldsrapport om viktiga nationella språkpolitiska händelser publicerades under året. Mindre artiklar om dialektord och ort- och personnamn har publicerats kontinuerligt på institutets webbplats. Artiklar för läroböcker och handböcker har färdigställts och arbetet med ett läromedel riktat mot andraspråksinlärare i svenska har framskridit och under året testats av verkamma lärare. En informationsinsats om myndighetens språkresurser för nyanlända genomfördes under året, med utskick till relevanta myndigheter och organisationer.

Tabell H. Av institutet nyttgivna tryckta publikationer

Publikationer utgivna 2015	Ämnesområde
<i>Dinglarens väg – Vorsnos Drom</i>	Folkminnen
Informationsbladet <i>Klarspråk</i> (fyra nummer)	Svensk och allmän språkvård
<i>Kielikuvat – Markku Huovilan piirroset Kieliviestiin 2001–2014</i>	Minoritetsspråk
<i>Krångelspråk blir klarspråk</i> (annat förlag)	Svensk och allmän språkvård
Ordbok över folkmålen i övre Dalarna. <i>Häfte 41. Till - Tröskkarl</i>	Dialekter
Ortnamnen i Göteborgs och Bohus län 13. <i>Ortnamnen i Stångenäs härad. 2. Naturnamn</i>	Namn
<i>Svensk-romsk skolordlista</i>	Minoritetsspråk
Tidskriften <i>Kieliviesti</i> (fyra nummer)	Minoritetsspråk

Tillgängliggörande

För att verksamheten ska vara aktuell, relevant och angelägen för medborgarna strävar institutet efter att finnas i de digitala rum där medborgarna verkar och att förmedla myndighetens kunskap och forskning på ett för dem tillgängligt sätt. Institutet har också ambitionen att vara innovativt och kreativt genom att hitta nya sätt att digitalt producera och tillgängliggöra forskning och kunskap, liksom att nå ut till barn och ungdomar genom att anpassa sättet som det digitala materialet förmedlas på.

Institutet har under 2015 påbörjat arbetet med att uppdatera och utveckla en strategi för *Digital förmedling och närvaro*, som bland annat ska innehålla planer för att utveckla webbplatsen till en mer interaktiv mötesplats, hitta nya sätt att digitalt producera och tillgängliggöra kunskap och forskning samt göra ett urval bilder och material digitalt tillgängliga med hjälp av öppna licenser.

Webbplatsen

Institutets webbplats uppdateras kontinuerligt med ny information och aktuella reportage och notiser om institutets verksamhet och medarbetare. Myndighetens publicerade databaser är fortsatt välbesökta liksom andra webbtjänster, som rådgivningsdatabasen Frågelådan eller den interaktiva söktjänsten Kartan som innehåller information ur institutets arkiv om olika dialekter, folkminnen och ortnamn. I slutet av varje år publiceras institutets nyordslista på webbplatsen. Listan med årets nyord i svenska språket tas fram i samarbete med Språktidningen och uppmärksammas stort i medierna när den kommer ut.

Under 2015 lanserade institutet bland annat en unik populärvetenskaplig beskrivning av det svenska teckenspråkets grammatik. En annan av årets stora webbinsatser har varit lanseringen av *Levande traditioner*, en nationell förteckning med exempel på immateriella kulturarv. Förteckningen ingår i institutets arbete med Unescos konvention om tryggnad av det immateriella

kulturarvet i Sverige och genom att förteckningen finns digitalt tillgänglig är det nu möjligt för alla som önskar att lämna förslag.

Medverkan i mediesammanhang

Intresset från medier är fortsatt stort och institutets anställda medverkar kontinuerligt i debatter, intervjuas, skriver artiklar och utför redaktionellt arbete i tryckta medier. Medarbetare har under året uttalat sig i tv, radio, dagspress och facktidskrifter.

Samverkan

En mycket stor del av institutets kunskapsutbredning sker genom samverkan och kunskapsutbyte med andra nationella och internationella aktörer.

Institutet samverkar med universiteten bland annat genom att hålla kurser, seminarier och föreläsningar, samt genom att erbjuda studenter arkivvisningar och vägledning i arkiven. Institutets medarbetare har bland annat undervisat och handlett studenter och doktorander vid universiteten i Göteborg, Lund, Oslo, Uppsala, Linnéuniversitetet, Södertörns högskola och Åbo akademi. Institutets forskare deltar aktivt i seminarier och konferenser vid nationella och internationella universitet och lärosäten. Under året har institutet också arrangerat en rad egna seminarier i samverkan med andra aktörer, bland annat Folkloristiska seminariet i samarbete med Göteborgs universitet.

I arbetet med att sprida forskning och kunskap samverkar institutet med ett flertal lokala, regionala och nationella aktörer, däribland Mångkulturellt Centrum, Folklivsarkivet i Lund, Landsarkivet i Lund, Västerbottens museum, Folkrorelsearkivet i Västerbottens län, Ronald McDonalds barnpatienthotell och Upplandsmuseet. Under året har samarbete fortsatt skett med en rad olika hembygdsföreningar, studieförbund samt högstadies- och gymnasieskolor.

Institutet samarbetar med Ortnamnssällskapet i Uppsala och är representerat i redaktionen för sällskapets årsskrift liksom i redaktionen för den nordiska personnamnstidskriften *Studia anthroponymica Scandinavica*. Medarbetare på institutet ingår också i redaktioner för tidskrifterna *Namn och bygd*, *Tidskrift för kulturforskning*, *Arv. Nordic Yearbook of folklore* samt *Béaloideas: The Journal of the Folklore of Ireland*. Institutet samarbetar med Språktidningen gällande den årliga nyordslistan och har en återkommande spalt i tidningen om frågor och svar gällande dialekter, namn och språkråd.

På regelbunden basis sker samarbeten med Lantmäteriet, Patent- och registreringsverket, Ortnamnsrådet, SIS, Språkvårdsgruppen, Namnlängdskommittén, Namnvårdsgruppen och Namngivningsnämnden i Uppsala kommun. Inom svensk och allmän språkvård sker dessutom fortsatt samverkan i Handisams referensgrupp för myndigheters tillgänglighet, Språkcentrum i Stockholms stad, Punktskriftsnämnden, Klarspråksnämnden, Ess (Examinerade språkkonsulter i svenska), Mediespråksgruppen, Data-termgruppen, UR, Post- och telestyrelsen (PTS), Svenska läkaresällskapets språkkommitté och Terminologicentrum (TNC).

Myndigheten samråder även löpande med Sametinget och med Svenska Tornedalingars Riksförbund (STR-T) om gemensamma ortnamnsfrågor och samarbetet med den grupp inom Meän Akateemi – Academia Tornedaliensis (MA) som arbetar med Ordbok för meänkieli fortgår. Tillsammans med företrädare för romska sker samverkan för harmonisering av det romska språket och samarbete sker med Sveriges jiddischförbund.

Institutets generaldirektör representerar Sverige i styrelsen för Nordens Hus i Reykjavik, som är en kulturinstitution under Nordiska ministerrådet. Inom institutets särskilda uppdrag sker också täta samarbeten med Riksantikvarieämbetet, Statens musikverk – Svenskt visarkiv, Nämnden för hemslöjdsfrågor, Nordiska museet, Jordbruksverket och Sametinget.

Unescos konvention om tryggnad av det immateriella kulturarvet - exempel på enskild prestation

Under 2015 har institutet haft regeringens uppdrag att tillvarata och utveckla det påbörjade arbetet med tillämpningen av *Unescos konvention om tryggnad av det immateriella kulturarvet*. Uppdraget har inriktats mot att engagera och samordna alla inblandade aktörer samt att sprida kunskap om konventionen.

Institutet har under konventionens implementering lagt grunden till en organisation som förutom institutet består av följande nodansvariga myndigheter: Nordiska museet, Nämnden för hemslöjdsfrågor, Riksantikvarieämbetet och Statens musikverk/Svenskt visarkiv. I den utökade arbetsgruppen ingår även Sametinget samt



representanter för övriga nationella minoriteter, liksom representanter för forskning, utbildning, scenkonsten, studieförbunden samt ideella aktörer och organisationer.

Under året har institutet utvecklat och fördjupat arbetet i linje med de förslag och slutsatser som lades fram i slutrapporten 2014. Arbetet har skett i samverkan med bland annat arbetsgruppen, de fyra expertnoderna och deras nätverk samt ackrediterade NGO:er. Årets fokus har legat på att skapa och lansera den nationella förteckningen *Levande traditioner* på institutets webbplats, till vilken allmänheten har uppmanats att lämna förslag. En databas har skapats till stöd för

förteckningsarbetet och särskilda informationsinsatser har riktats mot allmänheten och olika aktörer, som exempelvis kommuner och lands-ting.

Institutet har också fortsatt att följa internationella händelser inom konventionen och har aktivt bidragit till att utveckla det nordiska samarbetet. Ett nordiskt nätverksmöte hölls i september med deltagare från Sverige, Norge, Finland, Island, Färöarna och Danmark. Syftet var att föra en diskussion kring ett fortsatt nordiskt samarbete samt att identifiera frågor som rör konventionen, där de nordiska länderna har en gemensam hållning.

Tabell 1. Levande traditioner. Unescos konvention om trygghet av det immateriella kulturarvet

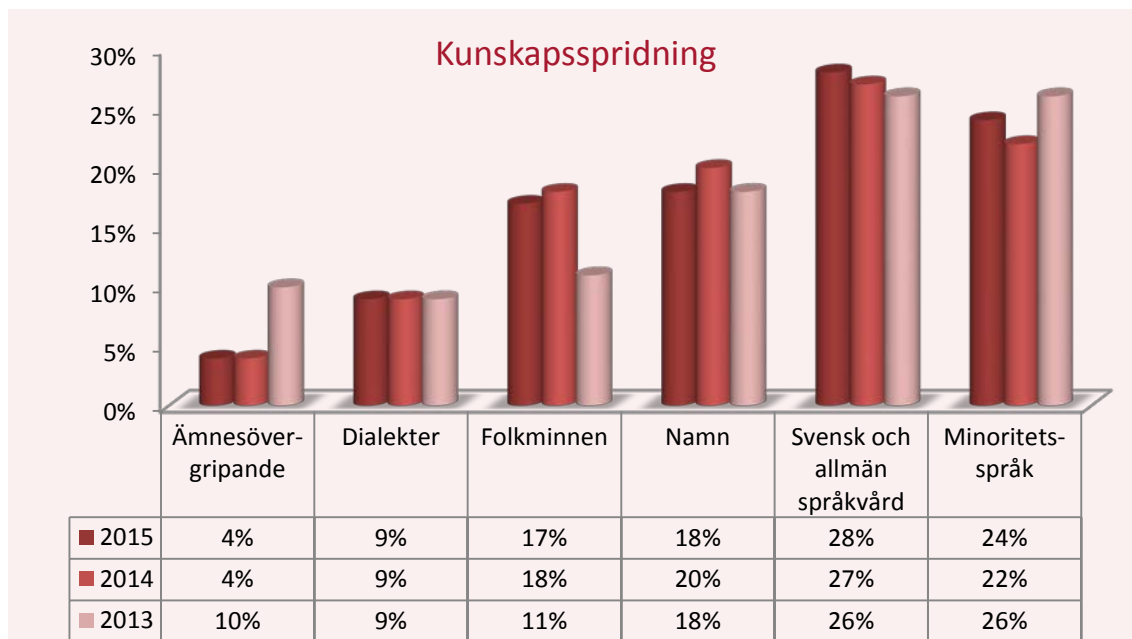
Fördelning (tkr)	2015	2014	2013
Externa intäkter	7	0	0
Summa intäkter:	7	0	0
Kostnader för personal – direkta kostnader	-759	-705	-809
Driftskostnader – direkta kostnader	-30	-52	-96
Summa direkta kostnader	-789	-757	-905
Projektet Levande traditioners andel av indirekta kostnader	-786	-942	-879
Projektet Levande traditioners andel av institutets totala kostnader	-1 568	-1 699	-1 784
Prestationen Levande traditioners andel av institutets totala kostnader i procent	2,35 %	2,73 %	2,61 %

Kostnadsfördelningen i tabellen är beräknad på projektets andel, i procent, av totalt registrerade arbetstimmar i egenrapporteringsystemet Palasso under verksamhetsområdena Insamling, dokumentation och bevarande, Forskning, utveckling och vetenskaplig bearbetning och Kunskapsspridning.

De direkta kostnaderna i tabellen avser de kostnader som tillhör projektet och som bokförts i ekonomisystemet Agresso eller registrerats som arbetstid i egenrapporteringsystemet Palasso.

De indirekta kostnaderna i tabellen är projektets andel av kostnader som inte direkt kan knytas till projektet eller till myndighetens tre verksamhetsområden. Exempel på sådana kostnader är lokalkostnader, administrativa kostnader, finansiella kostnader och avskrivningskostnader.

Arbetstidsfördelning per ämnesområde



Figur 6. Arbetstidsfördelning av Kunskapsspridning per ämnesområde

Källa: Palasso egenrapportering.

Redovisning av kompetensförsörjningen

Institutet arbetar fortlöpande med utveckling och effektivisering av administration, organisation och förvaltning. Under 2015 har arbetet med att anpassa organisationen efter verksamhetsöversynen varit särskilt tongivande, något som märks bland annat genom det flertal rekryteringar som har genomförts under året. Totalt har femton nyrekryteringar gjorts, några till följd av verksamhetens omstrukturering och några till följd av naturliga avgångar. Fyra nyrekryteringar har varit till chefspositioner. Samtliga har följt den nya *Rekryteringsrutin* som tagits fram under året och som syftar till att skapa en effektivare och mer kvalitetssäker rekryteringsprocess.

Arbetet med kompetensförsörjning inom institutet innebär att säkerställa att relevant kompetens finns för att kunna fullgöra uppdraget och uppnå målen för verksamheten. Det åstadkommer myndigheten genom att strategiskt och målmedvetet arbeta med att attrahera nya medarbetare, utveckla befintliga medarbetare samt avveckla medarbetare vid pensionering eller då anställningen av andra skäl avslutas.

Personalstruktur

Medelåldern inom institutet är 48,3 år och inom en femårsperiod kommer 21 procent av medarbetarna att gå i pension, vilket föranleder ett aktivt arbete med kompetensöverföring för att säkerställa institutets kompetens de närmaste åren.

Den totala könsfördelningen bland medarbetarna är 70 procent kvinnor och 30 procent män och inom chefsgruppen är det 29 procent män och 71 procent kvinnor. Medelåldern är dessutom något högre bland män än kvinnor, vilket innebär att den totala könsfördelningen på sikt tenderar att bli en än mer ojämn. Detta bör i fortsättningen särskilt beaktas vid nyrekryteringar.

Kompetensutveckling

Institutet har målsättningen att utveckla kompetensen hos medarbetarna och därmed stärka möjligheten att uppnå verksamhetsmålen. För att möta förändringar i verksamheten och tillgodose framtidens kompetens- och personalförsörjning görs kontinuerlig översyn av kompetensbehovet.

Under 2015 har ett nytt *Lokalt kollektivavtal om lokala omställningsmedel* tagits fram, i samverkan med de fackliga parterna. Det ska stödja såväl verksamhetens behov av utveckling och

förändring som arbetstagarnas behov av utveckling för ökad anställningsbarhet och ett längre arbetsliv.

Under året har det också anordnats interna utbildningsdagar för att stärka kompetensen vid myndigheten, som myndighetsgemensamma personaldagar, kanslissekreterardagar och arbetsmiljödagar. Under personaldagarna lades särskilt fokus på medarbetarskap, med en extern föreläsning och tillhörande gruppdiskussioner om motivation, arbetsglädje och ett aktivt medarbetarskap.

Arbetsmiljö

Som ett led i omorganisationen har en del medarbetare under året fått ökad arbetsbelastning. Då en medvetenhet om denna risk har funnits i organisationen har institutet arbetat proaktivt med att anpassa arbetsuppgifter och projekt med ambitionen att minska arbetsmängden för berörda medarbetare.

Myndighetens sjukfrånvaro har under året ökat från 4,7 procent till 5,2 procent. Det är både till följd av ökad korttidsfrånvaro (<60 dagar) och ökad långtidsfrånvaro (>60 dagar).

Under året har en *Medarbetarundersökning* med fokus på den psykosociala arbetsmiljön genomförts. Svarefrekvensen blev hela 95 procent och fritextkommentarerna var många, vilket ger en bra grund inför kommande insatser inom området. Undersökningen indikerar att arbetsrelaterad stress förekommer.

En *Policy för lika villkor* har under året tagits fram, där mångfald och jämställdhet betonas som ledord som ska präglade den interna organisationen. Den inkluderar samtliga diskrimineringsgrunder och syftar till att skapa ett inkluderande arbetsklimat där alla ska ha lika villkor oavsett bakgrund, erfarenheter och personligheter. Policyn innehåller också en handlingsplan med en beskrivning av de mål och åtgärder som ska vidtas för att uppnå lika villkor och en god arbetsmiljö fri från diskriminering.

Rehabilitering är ett annat område som har varit prioriterat under året. En ny *Rehabiliteringsrutin* har tagits fram där stor vikt läggs på ett strukturerat arbetssätt, att uppmärksamma tidiga signaler samt på att arbeta aktivt med stöd och åtgärder för att möjliggöra återgång i arbete.

Åtgärder för nationella minoriteter

Redovisning av anslag 7:1 anslagsposter 6 och 16

Institutet för språk och folkminnen ska, i enlighet med mål och återrapporteringskrav i regleringsbrevet för 2015, redovisa hur medlen från anslag 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter har använts. Anslaget omfattar både språkvårdande verksamhet för de nationella minoritetsspråken (anslagspost 6) och revitaliseringsinsatser i enlighet med förordningen (2010:21) om statsbidrag för insatser till stöd för de nationella minoritetsspråken (anslagspost 16). Myndigheten har även redovisa detta i en särskild rapport till Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget. Här följer en redovisning av användningen av medlen från de två anslagsposterna.

Språkvård för nationella minoritetsspråk (ap. 6)

Anslagsposten har använts för att bygga upp, bedriva och utveckla språkvårdande verksamhet för de nationella minoritetsspråken, främst meänkieli men även finska, jiddisch och romska. Fördelningen mellan språken framgår av tabell J.

Språk	Belopp i tkr
Finska	122
Jiddisch	14
Meänkieli	800
Romska	58
Övrigt	6
Summa	1 000

Källa: ekonomisystemet Agresso.

Finska

Medel har använts till ett språkvårdseminarium, inköp av språkvetenskaplig litteratur, tidningar och tidskrifter, till redaktörsarvode för en svensk-finsk skolordlista samt till möten för institutets referensgrupp i finska och redaktionskommittén för tidskriften *Kieliviesti*.

Jiddisch

Medel har använts för att bekosta möten i institutets referensgrupp för jiddisch.

Meänkieli

En betydande del av anslaget har använts till kostnader för framtagning av en ordbok, inom ramen för ett samverkansprojekt med Svenska Tornedalingars Riksförbund och Meän Akateemi (dnr 260-14/0812).

Romska

Medel har använts till ett språkvårdseminarium, översättningar, inköp av språkvetenskaplig litteratur samt till möten för institutets referensgrupp i romska.

Övrigt

En mindre del av medlen har använts till ett minoritetsspråkspris. Priset tilldelas en person eller organisation som gjort betydelsefulla insatser för minoritetsspråken i Sverige. Priset tilldelades 2015 Sadeta Murić för goda insatser i arbetet med att stärka flerspråkiga barns och elevers mångkulturella identitet. Priset överlämnades av kulturminister Alice Bah Kuhnke under Språkrådsdagen den 6 maj.

Revitalisering av nationella minoritetsspråk (ap. 16)

Medlen från anslagsposten har använts till att finansiera bidrag till revitaliseringsprojekt i enlighet med förordningen (2010:21) om statsbidrag för insatser till stöd för de nationella minoritetsspråken. År 2015 fick institutet 44 behöriga ansökningar om sammanlagt 6,4 mkr. Av dessa beviljades 24 projekt bidrag på totalt 3,5 mkr. Under året har två projekt som beviljats bidrag tidigare år betalat tillbaka oförbrukade medel på totalt 73 tkr. För institutets administrativa omkostnader har anslagsposten belastats med 52 tkr.

Vid fördelningen av bidragen har språkprojekt som riktas till barn och ungdomar samt läsfrämjande projekt prioriterats särskilt. Dessutom har projekt med inriktning på språket som kulturbärare och språköverföring mellan generationer främjats. Samtliga nationella minoritetsspråk finns representerade bland dem som beviljats bidrag. En del projekt har involverat flera av de nationella minoritetsspråken. Vissa av projekten får endast en del av finansieringen genom institutet.

Statsbidragets fördelning 2015

Hur ansökningarna och beviljade medel har fördelats mellan språken framgår av tabell K. Tidigare års fördelning visas i tabell L-M.

Tabell K. Statsbidrag 2015 för insatser till stöd för de nationella minoritetsspråken

	Antal behöriga ansökningar	Antal beviljade ansökningar	Beviljad summa (tkr)	Andel av total bidragssumma
Finska	23	8	516	15 %
Jiddisch	1	1	620	18 %
Meänkieli	2	2	526	15 %
Romska	6	4	753	21 %
Samiska	7	6	986	28 %
Flera språk	5	3	99	3 %
Totalt	44	24	3 500	100 %

Tabell L. Statsbidrag 2014 för insatser till stöd för de nationella minoritetsspråken

	Antal behöriga ansökningar	Antal beviljade ansökningar	Beviljad summa (tkr)	Andel av total bidragssumma
Finska	31	12	921	26 %
Jiddisch	8	3	500	14 %
Meänkieli	4	3	660	19 %
Romska	11	5	590	17 %
Samiska	11	8	649	18 %
Flera språk	6	2	230	6 %
Totalt	71	33	3 550	100 %

Tabell M. Statsbidrag 2013 för insatser till stöd för de nationella minoritetsspråken

	Antal behöriga ansökningar	Antal beviljade ansökningar	Beviljad summa (tkr)	Andel av total bidragssumma
Finska	29	12	824	24 %
Jiddisch	3	3	458	13 %
Meänkieli	9	4	542	15 %
Romska	15	6	758	22 %
Samiska	19	8	776	22 %
Flera språk	3	2	142	4 %
Totalt	78	35	3 500	100 %

Beviljade projektbidrag 2015

Tabell N. Beviljade projektbidrag 2015 för insatser till stöd för de nationella minoritetsspråken

Bidragmottagare	Belopp i tkr
Finska	
<i>Bibehålla och förstärka finska språket. Finlandia koti/hem förening</i>	5
<i>Finska för nybörjare del 7 och 8. Sverigefinskt församlingsarbete/Mikaels församling</i>	9
<i>Från finska folksagor till egen produktion/Suomalaisista kansansaduista omaan tuotantoon. Föreningen Finlandia</i>	100
<i>Lapsikerho suomeksi/Barnklubb på finska. Tullinge-Tumba Suomi-Seura</i>	25
<i>Mukulat goes webbi. RSKL Mukulat</i>	100
<i>Skrivarstugor för sverigefinska mellan- och högstadielever. Föreningen Sverigefinska kulturens vänner</i>	162
<i>Tunnemusiikki. Sverigefinsk verksamhet/Svenska kyrkan i Göteborg</i>	95
<i>Återkommande skrivartävling på finska för sverigefinska ungdomar. Föreningen Sverigefinska kulturens vänner</i>	20
Totalt finska (15 %)	516
Jiddisch	
<i>Vayter – en ung generation jiddischspråkiga i Sverige revitaliserar sitt språk- och kulturarv över generationsgränserna (treårigt projekt). Sveriges Jiddischförbund</i>	620
Totalt jiddisch (18 %)	620
Meänkieli	
<i>Mejjänkieli (Meänkieli) aivan alusta/Meänkieli alldeles från början. Kvenlandsförbundet/Kveenimaayhistys</i>	36
<i>Vanhimet, vanhemat ja kläpit/Nätverk NU! Meän Akateemi/Academia Tornedaliensis</i>	490
Totalt meänkieli (15 %)	526
Romska	
<i>ABC-LINN. Frantzwagner Sällskapet</i>	190
<i>Revitaliseringsrum med lärande. Malmö Romska Idécenter</i>	369
<i>Romani kultura. Lovara tjejcentrum</i>	124
<i>Återuppliva det glömda språket – Romani chib, kalderash, lovari. Framtidens unga romer</i>	70
Totalt romska (21 %)	753
Samiska	
<i>Buolvvas bulvii. Samiska föräldranätverket</i>	100
<i>Fortsättningskurs för nybörjare i nordsamiska. Duoddaras</i>	124
<i>Mijjan sijnah år 2. Rans sameby</i>	51
<i>Skrivekonkurranse. Samisk skribent- och författarförening.</i>	200
<i>Ubmejesámien giellabiessie/Umesamiska språkbad. Álgguogáhtie.</i>	392
<i>Áarjelsaemien gielearohkkh Ubmejisnie/Sydsamiska språkgruppen Umeå. Sáhkie Umeå Sameförening</i>	119
Totalt samiska (28 %)	986

**Flera språk (finska och meänkieli)**

Barnträffar på finska och meänkieli. Meän Kulttuurikehto/Vår kulturvagga 10

Sommarläger på finska och meänkieli. Meän Kulttuurikehto/Vår kulturvagga 14

Utveckla ord- och kulturdatabas för finska, nordfinska dialekter och meänkieli.

Byfinska kulturföreningen – Meänsuomi föreeninki 75

Totalt flera minoritetsspråk (3 %) 99

Summa beviljade statsbidrag 3 500

Källa: Gd-beslut nr 8-31/2015.

Projekt som redovisats 2015 – en sammanfattning

De revitaliseringsprojekt som beviljas statsbidrag ska senast två månader efter avslutning lämna in en redovisning av projektet till institutet. Projekt som har fått bidrag sträcker sig i flera fall över årsskiftet och flera projekt försenas av olika skäl och beviljas därmed oftast förlängning. Under 2015 har totalt 69 projekt som beviljats medel åren 2011–2015 redovisats.

Tabell O. Redovisade projekt 2015

Beviljningsår	Antal
2011	4
2012	5
2013	15
2014	22
2015	23
Summa	69

Projektens syften

Det främsta syftet med projekten har varit att stärka kunskaperna i de nationella minoritets-språken; att lära barn, ungdomar och vuxna att tala, läsa och skriva samt att utöka sitt ordförråd.

Avsikten med projekten har ytterst varit att förhindra att språken dör ut och att på sikt vända utvecklingen och lära den vuxna generationen vikten av att överföra språket, men även kulturen, till barn och ungdomar. Många arrangörer strävar efter hållbarhet i projekten så att resultaten kan bli bestående. De vill att barnen talar språket och för det vidare till nästa generation. Många projekt har strävat efter generationsöverskridande effekter.

Ett annat syfte har varit att deltagarna ska få uppleva en gemensam enspråkig språkmiljö där minoriteterna kan använda och utveckla sina språkkunskaper. Kontaktskapande har varit ett delsyfte i många projekt, liksom att skapa intresse för språket och att göra deltagarna trygga med sin identitet.

I flera projekt har ett viktigt mål varit att bryta den så kallade språkspärren, som gör att man tvekar inför att använda sitt språk trots att man kanske redan har vissa kunskaper i det.

Innehållet i projekten

En vanlig form för revitaliseringsprojekten har varit språkbud där språkinläringen involverar till exempel sång, lek, sagostunder, utflykter och hantverk.

Deltagarna i projekten har ofta varit barn eller ungdomar men i många fall har även deras föräldrar samt far- och morföräldrar deltagit. Flera redovisningar betonar de äldres viktiga roll som traditionsbärare.

Projekten rör ofta specifika ämnesområden med tydlig anknytning till kulturarvet, till exempel renskötsel, matlagning, växter eller sömnad för att därigenom överföra traditionella kunskaper till den yngre generationen. Kunskaperna i språken befästs genom praktisk verksamhet, vilket ofta sker ute i naturen. I flera finska projekt närmar man sig språket genom den egna kulturen, exempelvis genom folksagor.

Språkinläringen har i flera projekt kombinerats med olika estetiska verksamheter såsom cirkus, teater, bild, musik och sång. Resultaten av detta manifesterar sig exempelvis i form av radio-program, teateruppsättningar samt i årligen återkommande tidskrifter.

Även i år anordnades skrivarstugor i finska för högstadiel elever. Projektet har haft som tydlig målsättning att stimulera sverigefinska elever att tala mer finska med varandra. Det har dessutom arrangerats en författartävling för finska ungdomar.

Vissa projekt utvecklas till att även innehålla fackspecifika språkområden. Ett finskt projekt innehöll till exempel en kurs i yrksterminologi inom vård och omsorg. I ett romskt flerårigt scenprojekt har ungdomar även fått möjlighet att bekanta sig med romsk musikterminologi genom musikundervisning.

I likhet med föregående år har flera av de romska och samiska projekten omfattat olika varieteter. För romska fanns det projekt både på kaale och på lovara. I ett romskt projekt arbetade man med översättningar mellan olika romska varieteter. Ett av de samiska projekten handlade om framtagning av ett språkpaket med texter på fem samiska varieteter.

Meän Akateemi/Akademia Tornedaliensis har fortsatt sitt fleråriga projekt där man bland annat dokumenterar bebyggelse- och naturnamn, något som även engagerat skolungdomar.

Redovisade resultat och effekter

Både deltagarna och arrangörer har i regel varit mycket nöjda med projekten och uppskattat de nya kunskaper de fått, både om språket och om kulturarvet. I vissa fall kan man konstatera att kunskaper fördjupas eller specialiseras från det ena året till det andra. Deltagarna har varit motiverade och önskar kontinuitet i projekten. Arrangörerna uttrycker tillfredställelse över att kunskaperna och användningen av språken har ökat bland deltagarna.

I de fall man har genomfört utvärderingar bland deltagarna ger de ofta ett mycket gott betyg till projekten och påvisar att kunskapsnivån har höjts. Speciellt språkbaden verkar fungera som plattform för dem som vill lära sig. Flera redovisningar uppger att barn som deltagit efterfrågar fler språkbad. Flera föräldrar uppger att deras barns intresse för att lära sig växer och att de talar bättre än under föregående år.

I likhet med föregående år har estetiska, fysiska eller praktiska aktiviteter uppgivits främja inläringen och gjort den mer lustfylld, samtidigt som identiteten har förstärkts. I vissa fall har projekten genererat radioprogram eller tidsskrifter, vilket även bidrar till synliggörandet av språken.

Arrangörerna får positiv respons från föräldrar. Även vuxna som inte kan sitt minoritetsspråk deltar i projekten. Projekten innebär en möjlighet för minoritetsspråkstalare att knyta nya kontakter och därigenom får grupperna starkare sammanhållning. Liksom i fjol har vissa projekt involverat flera språk, exempelvis kvenska, meänkieli och finska. Deltagarna uppger att deras kontakter fördjupas, vilket visar på hur positivt det är att projektet varit flerårigt.

I ett projekt för finska har en föräldraförening samarbetat med skolan för att utveckla ett skolbibliotek. Detta bidrar till att öka tillgängligheten till både språket och kulturen.

Av årets utvärderingar kan man liksom av fjol-årets dra slutsatsen att flera av projekten lett till att man har blivit tryggare och att rädslan för att säga fel minskar. Således har identiteten stärkts.

Den samiska språkapplikationen som ingick i ett annat av projekten har laddats ner långt över förväntan, med över med 350 nedladdningar, och det romska radioprogrammet, som producerats i Malmö, uppges ha spelat en viktig roll när det blev känt att polisen i Skåne hade upprättat ett register över romer.

Några projekt har även uppmärksammats lokalt i både tv och i press.

Brister i projekten

Brister i projekten redovisas bara i några få fall, vilket kanske delvis kan förklaras med att man inte specifikt ombeds att redogöra för dem.

De brister som har redovisats är i mångt och mycket av samma art som dem som redovisats tidigare: för få deltagare, vilket ibland beror på att väderleken inte passat de utomhusaktiviteter som planerats, eller att man inte har nått ut till tilltänkta deltagare. Även brist på ledare och utbildad personal har i vissa fall varit ett problem.

Även i år kan institutet notera bristen på kontinuitet i flera projekt. Man har till exempel inte tagit tillräcklig hänsyn till att det krävs repetition och kontinuitet för att befästa kunskaperna i ett språk. Det tar tid för deltagarna att lära känna varandra och våga använda språket. Detta kan dessutom tolkas som att det saknas domäner för språket. Detta grundläggande problem beror delvis på projektformen; att projektet liksom bidragssumman är av tidsbegränsad art. Som påpekades i föregående års rapport har det också inledningsvis funnits en viss osäkerhet bland de sökande beträffande metoder och om vad som är genomförbart inom ramen för bidraget. En följd av det har varit att många valt att prova sig fram och med anledning härav sökt bidrag till mera begränsade projekt. Ansökningar om att få ändra projektets inriktning under projektets gång har förekommit.

Trots vissa brister kan institutet även i år konstatera att projekten, till alla största delen, har varit framgångsrika och att statsbidraget har stärkt de nationella minoritetsspråken och därigenom minoritetsspråksanvändarna.

Finansiell redovisning

Resultaträkning

(tkr)	Not	2015	2014
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	60 011	55 382
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	2 800	2 998
Intäkter av bidrag	3	4 159	3 805
Finansiella intäkter	4	8	27
Summa		66 978	62 211
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-47 244	-44 565
Kostnader för lokaler		-6 572	-7 687
Övriga driftkostnader	6	-11 913	-8 642
Finansiella kostnader	7	-28	-23
Avskrivningar och nedskrivningar		-1 221	-1 294
Summa		-66 978	-62 211
Verksamhetsutfall		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		3 578	3 556
Lämnade bidrag	8	-3 578	-3 556
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

Balansräkning

(tkr)	Not	2015-12-31	2014-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	9	843	1 292
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	10	36	27
Summa		879	1 319
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	11	475	546
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	12	1 203	1 169
Summa		1 678	1 715
Varulager m.m.			
Varulager	13	91	309
Summa		91	309
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		241	226
Fordringar hos andra myndigheter	14	907	842
Övriga kortfristiga fordringar	15	33	54
Summa		1 181	1 122
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	16	1 943	1 996
Upplupna bidragsintäkter	17	493	873
Summa		2 437	2 870
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	18	-1 403	-1 351
Summa		-1 403	-1 351
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		9 254	8 720
Summa		9 254	8 720
SUMMA TILLGÅNGAR		14 115	14 704



Balansräkning

(tkr)	Not	2015-12-31	2014-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	19		
Statskapital utan avkastningskrav		70	25
Balanserad kapitalförändring		0	0
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		0	0
Summa		70	25
Avsättningar			
Övriga avsättningar - verksamhetsöversyn	20	805	3 174
Summa		805	3 174
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	21	2 498	3 009
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	22	2 480	1 834
Leverantörsskulder		2 195	1 649
Övriga kortfristiga skulder	23	811	791
Summa		7 984	7 284
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	24	2 856	3 543
Oförbrukade bidrag	25	2 400	678
Summa		5 256	4 221
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		14 115	14 704
Ansvarsförbindelser			
Övriga ansvarsförbindelser	26	37	37
Summa		37	37

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)	Not	Ing. överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regl. brev	Om-disponerade anslagsbelopp	Uttnyttjad del av med-givet överskridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Inkomster	Utgående överföringsbelopp
Uo 1 7:1 Ramanslag										
Åtgärder för nationella minoriteter										
ap.6 Språkvård för nationella minoritetsspråk (ram)	27		1 000	0	0	0	1 000	-1 000	0	0
ap.16 Revitalisering av nationella minoritetsspråk (ram)	28	94	3 900	0	0	-94	3 900	-3 530	0	370
Uo 17 1:4 Ramanslag										
Forsknings och utvecklingsinsatser inom kulturområdet										
ap.11 Institutet för språk och folkminnen	29	35	1 221	0	0	0	1 256	-1 220	0	37
Uo 17 3:4 Ramanslag										
Institutet för språk och folkminnen										
ap.1 Institutet för språk och folkminnen	30	1 606	57 993	0	0	0	59 599	-57 874	0	1 725
Summa		1 735	64 114	0	0	-94	65 755	-63 623	0	2 132

Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2015	2014	2013	2012	2011
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	4 500	6 000	6 000	6 000	5 000
Utnyttjad	2 498	3 009	3 950	4 294	3 778
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	4 617	4 617	4 617	4 617	4 617
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	7	26	37	37	57
Räntekostnader	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	3 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Avgiftsintäkter	2 800	2 998	2 894	3 182	3 632
Anslagskredit anslag Uo 17 3:4 ap. 1					
Beviljad	1 740	1 729	2 730	1 601	1 586
Utnyttjad	0	0	2 717	0	0
Anslagskredit anslag Uo 17 1:4 ap. 11					
Beviljad	37	36	35	35	35
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande					
Anslag Uo 1 7:1 ap.6	0	0	0	0	0
Anslag Uo 1 7:1 ap.16	370	94	75	339	16
Anslag Uo 17 1:4 ap.11	37	35	35	35	15
Anslag Uo 17 3:4 ap.1	1 725	1 606	-2 717	499	1 101
varav intecknat	0	0	0	0	0
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	71	72	76	80	77
Medelantalet anställda (st)	87	87	89	93	91
Driftkostnad per årsarbetskraft	926	846	882	788	807
Kapitalförändring					
Årets	0	0	0	0	0
Balanserad	0	0	0	0	0

Tilläggsupplysningar

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Institutet för språk och folkminnens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring (FBF) samt Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter och allmänna råd till denna. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar Institutet för språk och folkminnen brytdagen den 5 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 20 tkr bokförts som periodavgränsningsposter. Motsvarande beloppsgräns föregående år var 20 tkr.

Kostnadmässig anslagsavräkning

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas fr.o.m. år 2009 anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans år 2014, 342 tkr, har år 2015 minskat med 34 tkr.

Ändrade redovisningsprinciper

Institutet för språk och folkminnen har inga under året ändrade redovisningsprinciper.

Upplysning av väsentlig betydelse

Institutet för språk och folkminnen har under år 2015 ett anslagssparande (anslag Uo 17 3:4 ap.01) på 1 725 tkr. Anledningen till anslagssparandet är att institutet i 2015 års budget beräknat att rekrytera medarbetare till nyckelpositioner under första halvan av året. Eftersom rekryteringsprocessen blev fördröjd bidrog detta till att lönekostnaderna under året sammantaget blev lägre än förväntat.

Under år 2015 har verksamheten i institutets lokaler i Umeå och Lund avvecklats. Utrangering har skett av samtliga anläggningstillgångar tillhörande dessa lokaler. Exempel på anläggningstillgångar som utrangerats är arkivinredning, arbetsplatsinventarier, hyresgästanpassningar och kontorsmaskiner.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas förbättringsutgift på annans fastighet, egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst ett halvt prisbasbelopp, 22 tkr år 2015, och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år.

Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Datorer och kringutrustning
5 år	Egenutvecklade dataprogram Maskiner och tekniska anläggningar Licenser och rättigheter Övriga kontorsmaskiner
10 år	Inredningsinventarier Förbättringsutgifter på annans fastighet

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp som de efter individuell prövning beräknas bli betalda.

Övriga omsättningstillgångar har tagits upp till anskaffningsvärdet enligt lägsta värdets princip.

Varulager

Publikationer av vetenskaplig karaktär som har en upplaga på mindre än 1 000 exemplar har exkluderats i varulagret, eftersom de inte bedöms ha något ekonomiskt värde.

Myndighetens boklager av Lexin-lexikon innehas av Exacta Distributionscenter, f.d. Distributionscenter i Hallstavik AB. Boklagret har värderats enligt lägsta värdets princip. Skrifter publicerade före 2011 har åsatts värdet noll kronor. Beräkningen av boklagrets värde har gjorts per sista december på grundval av kommissionärens inventering och myndighetens egen inventering.

- skrifter publicerade år 2011 har åsatts värdet 13 %
- skrifter publicerade år 2012 har åsatts värdet 25 %
- skrifter publicerade år 2013 har åsatts värdet 50 %
- skrifter publicerade år 2014 har åsatts värdet 75 %
- skrifter publicerade år 2015 har åsatts värdet 100 %

Ersättningar och andra förmåner

Ledande befattningshavare/styrelseuppdrag
Ingrid Johansson Lind, generaldirektör

Lön (tkr)
980

Förmån tjänstebil

Anställdas sjukfrånvaro

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer. I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron redovisas i procent.

Sjukfrånvaro i procent	2015	2014
Totalt	5,2	4,7
Andel 60 dagar eller mer	58,3	49,9
Kvinnor	5,0	4,9
Män	5,7	4,3
Anställda –29 år	3,1	0,0
Anställda 30 år–49 år	5,2	2,6
Anställda 50 år–	5,4	6,8



Noter

Resultaträkning (tkr)		2015	2014
Not 1	Intäkter av anslag		
	Intäkter av anslag	60 011	55 382
	Summa	60 011	55 382
	Summa "Intäkter av anslag" (60 011 tkr) och "Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag" (3 578 tkr) skiljer sig från summa "Utgifter" (63 623 tkr). Skillnaden (34 tkr) beror på minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009. Denna post har belastat anslag Uo17 3:4, men inte bokförts som kostnad i resultaträkningen.		
Not 2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
	Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	0	0
	Intäkter av offentlighetsrättsliga avgifter 15 § AvgF	28	14
	Intäkter av uppdragsverksamhet. enl. bemynd. 12 § instruktionen	0	0
	Övr. intäkter av avg. och andra ers. enl. bemynd. 11 § instruktionen	2 757	2 984
	Intäkter av tjänstexport	15	0
	Summa	2 800	2 998
	Institutet för språk och folkminnen disponerar samtliga intäkter av avgifter.		
Not 3	Intäkter av bidrag		
	Arbetsförmedlingen	763	1 012
	Universitet och högskolor	802	205
	Övriga myndigheter	241	386
	Kommuner	0	16
	Landsting	0	60
	Enskilda personer, organisationer och företag	2 162	1 900
	Bidrag från övriga länder och internationella organisationer	191	226
	Summa	4 159	3 805
	Intäkter av bidrag från Arbetsförmedlingen har minskat på grund av antalet anställda med beviljade lönebidrag har minskat.		
Not 4	Finansiella intäkter		
	Negativ ränta anläggningslån	7	26
	Övriga ränteintäkter	1	1
	Summa	8	27
Not 5	Kostnader för personal		
	Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	31 261	30 741
	Arvode till ej anställd personal	455	304
	Lönekostnader – löner under uppsägningstid utan motprestation	0	-632
	Sociala avgifter – löner under uppsägningstid utan motprestation	0	-292
	Avsättningar pensionsersättningar	0	-398
	Övriga kostnader för personal	15 528	14 842
	Summa	47 244	44 565



Resultaträkning		2015	2014
(tkr)			
	<p>Institutet har tillsatt flera chefstjänster under år 2015 vilket har resulterat i högre rekryteringskostnader under det gångna året. Institutet för språk och folkminnen fattade under 2013 beslut om omstruktureringar av verksamheten. Avsättningar för löner under uppsägningstid och avsättningar för pensionsersättning har reglerats under år 2014 och år 2015.</p>		
Not	6 Övriga driftkostnader		
	Reparationer och underhåll	111	164
	Reaförlust vid avyttring av anläggningstillgång	192	50
	Offentligrättsliga avgifter, skatter, kundförluster	25	25
	Resor, representation, information	1 598	904
	Köp av varor	1 053	410
	Köp av tjänster	8 716	6 995
	Förändring av varulager	218	94
	Summa	11 913	8 642
	<p>Ökade driftskostnader jämfört med motsvarande period föregående år beror bland annat på: Ett ökat antal resor inom ramen för institutets verksamhet. Satsningar på arkivbevarande åtgärder i samlingar och bibliotek. Insatser för medarbetarnas lokala arbetsmiljö. Ökade datakostnader i samband med att IT-driften flyttats till Uppsala universitet.</p>		
Not	7 Finansiella kostnader		
	Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	21	18
	Övriga finansiella kostnader	7	5
	Summa	28	23
Not	8 Lämnade bidrag		
	Övriga organisationer – TNC – terminologiskt arbete	100	100
	Övriga organisationer och ideella föreningar	3 478	3 456
	Summa	3 578	3 556

Balansräkning		2015-12-31	2014-12-31
(tkr)			
Not	9 Balanserade utgifter för utveckling		
	Ingående anskaffningsvärde	3 641	3 357
	Årets anskaffningar	236	284
	Summa anskaffningsvärde	3 877	3 641
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 349	-1 680
	Årets avskrivningar	-685	-669
	Summa ackumulerade avskrivningar	-3 034	-2 349
	Utgående bokfört värde	843	1 292



Balansräkning (tkr)		2015-12-31	2014-12-31
Not	10 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
	Ingående anskaffningsvärde	508	508
	Årets anskaffning	44	0
	Summa anskaffningsvärde	552	508
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-481	-440
	Årets avskrivningar	-35	-41
	Summa ackumulerade avskrivningar	-516	-481
	Utgående bokfört värde	36	27
Not	11 Förbättringsutgifter på annans fastighet		
	Ingående anskaffningsvärde	2 045	1 926
	Årets anskaffningar	68	119
	Årets utrangeringar, anskaffningsvärde	-105	0
	Summa anskaffningsvärde	2 008	2 045
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 499	-1 358
	Årets avskrivningar	-139	-141
	Årets utrangeringar, avskrivningar	105	0
	Summa ackumulerade avskrivningar	-1 533	-1 499
	Utgående bokfört värde	475	546
Not	12 Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
	Ingående anskaffningsvärde	7 156	10 424
	Årets anskaffningar	688	0
	Årets utrangeringar, anskaffningsvärde	-1 644	-3 268
	Summa anskaffningsvärde	6 200	7 156
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-5 987	-8 762
	Årets avskrivningar	-356	-443
	Årets utrangeringar, avskrivningar	1 346	3 218
	Summa ackumulerade avskrivningar	-4 997	-5 987
	Utgående bokfört värde	1 203	1 169
	varav finansiell leasing	0	0
Not	13 Varulager publikationer		
	Ingående balans	309	403
	Årets förändring	-218	-94
	Utgående bokfört värde	91	309
Not	14 Fordringar hos andra myndigheter		
	Fordran ingående mervärdesskatt	834	648
	Kundfordringar hos andra myndigheter	73	194
	Summa	907	842
Not	15 Övriga kortfristiga fordringar		
	Fordringar hos anställda	30	3
	Diverse övriga fordringar	3	0
	Fordringar inkasso - ej redovisade/återbetalade bidrag	257	51
	Osäkra fordringar – ej redovisade/återbetalade bidrag	-257	0
	Summa	33	54



Balansräkning (tkr)		2015-12-31	2014-12-31
Not	16 Förutbetalda kostnader		
	Förutbetalda hyreskostnader	1 505	1 707
	Övriga förutbetalda kostnader	438	289
	Summa	1 943	1 996
Not	17 Upplupna bidragsintäkter		
	Arbetsförmedlingen lönebidrag	57	86
	Knut och Alice Wallenbergs stiftelse, utomstatliga bidrag	436	717
	Övriga utomstatliga bidrag	0	70
	Summa	493	873
Not	18 Avräkning med statsverket		
	Anslag i icke räntebärande flöde		
	Ingående balans	-51	-51
	Redovisat mot anslag	4 530	4 806
	Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-4 427	-4 806
	Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	52	-51
	Anslag i räntebärande flöde		
	Ingående balans	-1 641	2 682
	Redovisat mot anslag	59 093	54 510
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-59 214	-58 833
	Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-1 762	-1 641
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
	Ingående balans	341	719
	Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-34	-378
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	307	341
	Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
	Ingående balans	0	0
	Inbetalningar i icke räntebärande flöde	74	24
	Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-4 500	-4 958
	Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	4 426	4 934
	Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto	0	0
	Summa Avräkning med statsverket	-1 403	-1 351



Balansräkning (tkr)	2015-12-31
------------------------	------------

Not 19 Myndighetskapital
Specifikation förändring av myndighetskapitalet

	Statskapital utan avkastningskrav	Balanserad kapitalförändring, anslagsfinansierad verksamhet	Balanserad kapitalförändring, avgiftsbelagd verksamhet	Kapital- förändring enligt resultaträkning	Summa
Utgående balans 2014	25	0	0	0	25
Ändrad redovisningsprincip	0	0	0	0	0
Rättelser	0	0	0	0	0
Ingående balans 2015	25	0	0	0	25
Föregående års kapitalförändring	0	0	0	0	0
Årets kapitalförändring	45	0	0	0	45
Summa årets förändring	45	0	0	0	45
Utgående balans 2015	70	0	0	0	70

Statskapitalet avser konst från Statens konstråd

Balansräkning (tkr)	2015-12-31	2014-12-31
------------------------	------------	------------

Not	20 Övriga avsättningar		
	Kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder		
	Ingående balans	185	193
	Årets förändring	71	-7
	Utgående balans	256	186

Av avsättningar för kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder beräknas 40 tkr utnyttjas under kommande verksamhetsår

Institutet för språk och folkminnen fattade under 2013 beslut om omstruktureringar och nedläggning av verksamhet. I och med omstruktureringens beslut har framtida utgifter av engångskaraktär uppstått vilka har bokförts som avsättningar.

	Uppsagd personal, särskild pensionsersättning		
	Ingående balans	2 061	2 500
	Årets förändring	-1 721	-439
	Utgående balans	340	2 061

Institutet för språk och folkminnen bedömer att 260 tkr av avsättningarna gällande uppsagd personal, särskilt pensionsersättning, kommer att regleras under det närmast följande räkenskapsåret.

	Outnyttjade lokaler och övriga kostnader		
	Ingående balans	927	927
	Årets förändring	-718	0
	Utgående balans	209	927



Balansräkning (tkr)		2015-12-31	2014-12-31
	Institutet för språk och folkminnen bedömer att 209 tkr av avsättningarna gällande kostnader för outnyttjade lokaler kommer att regleras under det närmast följande räkenskapsåret.		
	Summa utgående balans	805	3 174
Not	21 Lån i Riksgäldskontoret		
	Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
	Ingående balans	3 009	3 950
	Under året nyupptagna lån	991	403
	Årets amorteringar	-1 502	-1 344
	Utgående balans	2 498	3 009
	Beviljad låneram enligt regleringsbrevet	4 500	6 000
Not	22 Kortfristiga skulder till andra myndigheter		
	Utgående mervärdesskatt	73	58
	Arbetsgivaravgifter	885	783
	Leverantörsskulder andra myndigheter	1 522	993
	Summa	2 480	1 834
Not	23 Övriga kortfristiga skulder		
	Personalens källskatt	811	682
	Skuld till Foreningerne Nordens forbund		109
	Summa	811	791
Not	24 Upplupna kostnader		
	Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	2 102	2 494
	Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	470	338
	Övriga upplupna kostnader	284	711
	Summa	2 856	3 543
Not	25 Oförbrukade bidrag		
	Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	1 393	239
	Bidrag som erhållits från icke-statliga organisationer eller privatpersoner	1 007	439
	Summa	2 400	678
	<i>Varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk:</i>		
	<i>inom tre månader</i>	1 393	239
	<i>mer än tre månader till ett år</i>	373	149
	<i>mer än ett år till tre år</i>	340	90
	<i>mer än tre år</i>	0	0
	Summa	1 393	239
	Bidraget för SWE-CLARIN för år 2014 betalades ut till myndigheten år 2015. Det utbetalda bidraget ska användas till att förlänga projektet till år 2019.		
Not	26 Övriga ansvarsförbindelser		
	Hyrestillägg	37	37
	Summa	37	37

**Anslagsredovisning
(tkr)**

- Not 27 Uo 1 7:1 ap.6**
Språkvård för nationella minoritetsspråk (ram)
Anslagsposten avser finansiering av insatser för att bedriva språkvårdande verksamhet för de nationella minoritetsspråken finska, meänkieli, romani chib och jiddisch.
Anslaget är icke räntebärande.
- Not 28 Uo 1 7:1 ap.16**
Revitalisering av nationella minoritetsspråk (ram)
Anslagsposten avser finansiering av bidrag för revitaliseringsinsatser enligt förordningen (2010:21) om statsbidrag för insatser till stöd för de nationella minoritetsspråken. Av anslagspostens beviljade belopp på 3 900 tkr får högst 400 tkr finansiera Institutet för språk och folkminnens kostnader för samordning av dessa insatser.

Institutet för språk och folkminnen har under året utbetalt bidrag om 3 500 tkr för att finansiera genomförandet av särskilda revitaliseringsinsatser för de nationella minoritetsspråken som riktar sig till enskilda. Kostnaden för samordning av insatserna uppgick år 2015 till 52 tkr.

Institutet har erhållit återbetalning av bidrag beviljade år 2011 och år 2013 med 73 tkr.
En korrigerig av en post på 51 tkr från år 2014 har skett avseende betalningsföreläggande för föreningen Hjälp Romer.
Institutet har följande betalningsföreläggande:
Föreningen Hjälp Romer från år 2013 på 51 tkr
Antidiskrimineringscenter Roma från år 2014 på 106 tkr
Ungdomsrörelsen Bnei Akiva från år 2014 på 100 tkr
Anslagsbelastning avseende fordringar sker först när kundförlust konstaterats
Anslaget är icke räntebärande.
- Not 29 Uo 17 1:4 ap.11**
Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet
Enligt regleringsbrevet disponerar Institutet för språk och folkminnen en anslagskredit på 37 tkr.
Institutet får disponera hela det ingående överföringsbeloppet då detta understiger 3 % av föregående års tilldelning 1 210 tkr enligt regleringsbrevet.
Anslaget är räntebärande.
- Not 30 Uo 17 3:4 ap.1**
Institutet för språk och folkminnen (ram)
Av anslaget får högst 200 tkr användas för bidrag till terminologiskt arbete. Institutet för språk och folkminnen har under året betalat 100 tkr i bidrag för terminologiskt arbete.

Enligt regleringsbrevet disponerar Institutet för språk och folkminnen en anslagskredit på 1 740 tkr.

Institutet för språk och folkminnen får disponera hela det ingående överföringsbeloppet då detta understiger 3 % av föregående års tilldelning 57 623 tkr enligt regleringsbrevet.
Anslaget är räntebärande.



Underskrift

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Uppsala den 22 februari 2016

Ingrid Johansson Lind

Generaldirektör
Institutet för språk och folkminnen